

کوله‌بشتی

Ancient
Tabriz

تبریز کهن

ویژه‌نامه گردشگری پانزدهمین آیین نکوداشت دانش آموختگان غیرایرانی
و دهمین جشنواره فرهنگ ملل
۱۴ تا ۱۶ تیرماه ۱۳۹۶ - دانشگاه تبریز

خان می‌کند

خان
سربان

است

شهر تبریز

کوله‌بشتی

تبریز کهن
Ancient
Tabriz

در سال ۲۰۱۸

پایتخت گردشگری
کشورهای اسلامی

تبریز

کوله‌بشتی

ویژه نامه گردشگری پلاز بهمن آیین نکوداشت دانش
آموختگان غیر ایرانی و دهمین جشنواره فرهنگ ملل
۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ تیرماه / دانشگاه تبریز

فهرست

تبریز را بیشتر و بهتر بشناسیم	۲
تبریز از رهگذر تاریخ	۳
لباس‌های محلی آذربایجان	۴
موسیقی سنتی آذربایجان	۵
مشاهیر آذربایجان	۶
غذاهای سنتی تبریز	۸
سوغات تبریز	۸
صنایع دستی تبریز	۹
اولین‌های تبریز را از نزدیک ببینید!	۱۱
جاذبه‌های گردشگری شهر تبریز	۱۲
موزه‌های شهر تبریز	۱۴
تبریز، شهر خانه‌های تاریخی	۱۹
مراکز تفریحی تبریز	۲۰
مراکز خرید شهر تبریز	۲۱
روستای صخره‌ای کندوان	۲۲
جنگل‌های ارسباران	۲۳
جاذبه‌های گردشگری آذربایجان شرقی	۲۴
دانشگاه‌های تبریز	۲۵
چشم انداز گردشگری شهر تبریز	۲۷

28	Introduction
29	History of Tabriz
30	Traditional clothing
31	Traditional music of Azerbaijan
32	Famous People from Tabriz
34	Tabriz Cuisine
33	Souvenirs of Tabriz
34	Tabriz handicrafts
37	Visit the Firsts of Tabriz
38	Historical attractions
40	Museums
45	Historical Houses
46	Recreation Centers of Tabriz
47	Tabriz Shopping Centers
48	Kandovan village
49	Arasbaran Forests
50	Tourist attractions in East Azerbaijan Province
51	Universities in Tabriz
53	Tabriz Tourism Outlook

تبریز کهن Ancient Tabriz

ویژه نامه گردشگری پلاز بهمن آیین نکوداشت دانش
آموختگان غیر ایرانی و دهمین جشنواره فرهنگ ملل
۱۳۹۶ تا ۱۴۰۱ تیرماه / دانشگاه تبریز

نشریه کوله‌بشتی نشریه علمی تخصصی

انجمن علمی جغرافیا و گردشگری

ویژه نامه گردشگری پلاز بهمن آیین
نکوداشت دانش آموختگان غیر ایرانی و
دهمین جشنواره فرهنگ ملل
۱۴ تا ۱۶ تیرماه ۱۳۹۶
دانشگاه تبریز

■ صاحب امتیاز: انجمن علمی جغرافیا و گردشگری

■ مدیر مسئول: نادره مشهور خواجه

n.mashhoor.kh@gmail.com

■ سردبیر: اسما شریاف بهتاش

Asma.behtash@gmail.com

■ مدیر هنری: نادره مشهور خواجه

■ ویراستار: نگین متین لدم

■ هیئت تحریریه: سالی اشراقی، نگین متین لدم،

فاطمه دولتی، مهسا عبدلیور، شهرزاد زمانی، صبا

طاجونی، علی رحمتی، علی شاکری، نسترن اکرامی،

نادره مشهور خواجه، اسما شریاف بهتاش

آدرس: تبریز، بلوار ۲۹ بهمن، میدان جانبازان، دانشگاه

تبریز، ساختمان امور دانشجویان، مدیریت فرهنگی و

اجتماعی، دفتر مرکزی انجمن‌های علمی دانشجویی

تلفن: ۴۱۳۳۳۴۱۳۰۷

ایمیل: info@gcnis2017.ir

وبسایت: www.GCNIS2017.ir

تبریز را بیشتر و بهتر بشناسیم

تبریز، یکی از شهرهای بزرگ ایران و مرکز استان آذربایجان شرقی است. این شهر با ۲۳۷،۴۵۰ کیلومتر مربع مساحت، سومین شهر بزرگ کشور پس از تهران و مشهد، بزرگ‌ترین شهر منطقه‌ی شمال غرب ایران و مناطق ترک‌نشین و قطب اداری، ارتباطی، بازرگانی، سیاسی، صنعتی، فرهنگی و نظامی این منطقه شناخته می‌شود.

تبریز در سده‌های گذشته حوادث متعددی از قبیل اشغال توسط بیگانگان و زمین‌لرزه‌های مهلک را تجربه کرده است. این شهر به سبب موقعیت مناسب خود در گذشته از مراکز تجاری منطقه به شمار می‌رفته و امروزه نیز یکی از مراکز مهم صنعتی در سطح ایران محسوب می‌شود. تبریز در دو سده اخیر مبدأ بسیاری از تحولات اجتماعی، فرهنگی و صنعتی در کشور به شمار می‌رود؛ به طوری که این شهر آغازگر انقلاب مشروطه بوده و نقشی کلیدی در تحولاتی مانند انقلاب ایران در سال ۱۳۵۷ و مدرنیزه کردن کشور داشته است.

تبریز به عنوان شهر اولین‌ها، شهر بدون گدا، شهر زیرگذرها و روگذرها، امن‌ترین شهر ایران، سالم‌ترین شهر ایران، مهد سرمایه‌گذاری ایران، دومین شهر صنعتی ایران، دومین شهر دانشگاهی ایران، دومین شهر بلندمرتبه‌ساز ایران، دومین شهر در جذب گردشگر سلامت در ایران، شهر شکلائی ایران، قطب خودروسازی ایران، قطب قطعه‌سازی ایران، قطب تولید موتور دیزل خاورمیانه و یکی از مهم‌ترین شهرهای مهاجرپذیر ایران شناخته می‌شود.

تبریز در سال ۱۳۹۵ بالغ بر ۱،۷۷۳،۰۳۳ نفر می‌باشد. تبریز در سال ۱۵۰۰ و در زمان پایتختی صفویان به عنوان چهارمین شهر بزرگ جهان شناخته می‌شده است. این شهر همچنین بزرگ‌ترین، مهم‌ترین و متجددترین شهر ایران در عصر قاجار بوده است. امروزه مردمان تبریز به زبان ترکی و لهجه‌ی تبریزی تکلم می‌نمایند.

تبریز در غرب استان آذربایجان شرقی و در منتهی‌الیه مشرق و جنوب شرق جلگه تبریز قرار گرفته است. این شهر از سمت شمال به کوه‌های پکه‌چین و عون بن علی، از سمت شمال شرق به کوه‌های بابا باغی و گوزنی، از سمت شرق به گردنه پایان و از سمت جنوب به دامنه‌های کوه سهند محدود شده است. آب و هوای تبریز در زمستان‌ها بسیار سرد و در تابستان‌ها گرم و خشک است.

نام تبریز در اسناد تاریخی با نام‌های مختلفی نظیر «تورز»، «تورژ»، «تبریز» و «توری» به ثبت رسیده است. این شهر در طول تاریخ بارها ویران و تجدید بنا شده و بنای فعلی آن به دوران اشکانی و ساسانی برمی‌گردد. این شهر پایتخت سیاسی ایران در زمان خوارزمشاهیان، ایلخانان، اتابکان،

محمدعلی شاه بوده است.

نزدیکی تبریز به مرز ایران و عثمانی موجب شد که این شهر در برابر تهدیدات عثمانی آسیب پذیر شود؛ به طوری که چندین بار به تصرف عثمانیان درآمد، تا اینکه شاه طهماسب صفوی تصمیم به انتقال پایتخت به قزوین گرفت. در دوره صفویه به دلیل پایتخت بودن، این شهر رونق تجاری و اقتصادی دوران ایلخانان مغول را بازیافت. پس از مدتی رکود، در عصر قاجاریه بار دیگر این شهر جان تازه یافته و لقب تاریخی دارالسلطنه را به خود گرفت.

زبان:

زبان امروزی مردم استان آذربایجان شرقی، ترکی آذربایجانی

است که در نقاط مختلف آن با لهجه‌های گوناگون تکلم می‌شود. زبان نوشتار و رسمی آذربایجان در بیشتر دوره‌های تاریخی آن، زبان آذری بوده است. اکثر نوشته‌ها و آثار مردم این منطقه نیز در دوره‌های مختلف به فارسی و آذری بوده است. زبان رسمی کشور جمهوری اسلامی ایران فارسی بوده و تمامی آموزش‌ها و مکاتبات در ایران به این زبان انجام می‌شود.

مذهب:

اکثریت مردم تبریز مسلمان و پیرو مذهب شیعه دوازده امامی هستند. اقلیت‌های دینی همچون مسیحیان و زرتشتیان نیز در این میان دیده می‌شود.

تبریز از رهگذر تاریخ

یکی از قدیمی‌ترین نقشه‌های شهر تبریز

تبریز یکی از قدیمی‌ترین مناطق ایران و مهم‌ترین منطقه استان آذربایجان شرقی است. مردم تبریز به تدین، دلاوری و آزادی خواهی شهره‌اند.

تعیین تاریخ دقیق پیدایش زندگی شهرنشینی در دشتی که تبریز در آن قرار گرفته، دشوار است. طبق گفته برخی از محققین شهر کنونی تبریز بر روی خرابه‌های شهر تاواریس بنا شده است که این شهر در زمان حکمرانان اشکانی تبار ارمنستان، پایتخت ارمنستان بوده است. در کتاب تاریخ ایران چاپ دانشگاه کمبریج نیز نوشته شده است شهر تبریز در اوایل دوره ساسانی یعنی قرن سه یا چهار میلادی و یا به احتمال زیاد در قرن هفتم بنا شده است.

با وجود اینکه تاریخ پیش از اسلام شهر تبریز در حاله‌ای از ابهام مستور بوده ولی خوشبختانه تاریخ بعد از اسلام آن روشن و واضح است. شهر تبریز بارها در طول تاریخ ایران و تجدید بنا شده است. در آغاز دوران اسلامی این شهر بسیار معروف بوده است. اوج شکوفایی این شهر را می‌توان زمان ایلخانان دانست. تبریز پایتخت آق‌قویونلوها و قراقویونلوها و اولین پایتخت حکومت صفویه و آغازگر انقلاب مشروطه علیه استبداد

تصویر قدیمی از پل قاری تبریز

لباس‌های محلی آذربایجان

هستند که به نوعی شجاعت آنها را جلوه می‌دهند زیرا این لباس‌های محلی بیش از اندازه تنگ نیستند که آنها را از انجام حرکات تند و سریع محدود کنند. لباس زنان و مردان به سه بخش سرپوش، تن‌پوش و پاپوش تقسیم می‌شود؛ عرق‌چین، روسری، کلافه‌ای، شال و چارقد، چالما - شاماخی (سربند)،

چپی (روسری)، آلاچارشاب (چادر رنگی)، اوربند (روبند) و چادر (چادر) متداول‌ترین سرپوش‌های زنان روستایی و عشایر آذربایجان شرقی را تشکیل می‌دهد. کونیک (پیراهنی بلند با یقه گرد)، دن (نوعی پیراهن)، تومان (دامن بلند)، شلته یا دیزلیک (دامن کوتاه)، جلیقا (جلیقه)، یل (نوعی کت با پارچه مخمل و ترمه)، خود (کت معمولی)، جان کونیک (شامل تمام البسه کاموایی که روی پیراهن به تن می‌کنند) و ترک‌کونیک (زیرپوش) نیز از تن‌پوش‌های زنانه به شمار می‌روند. پاپوش‌های زنانه نیز دارای انواع مختلفی همچون جوراب، گالش (کفش بدون پاشنه)، چاروق، قوندارا (نوعی کفش چرمی)، قیرمیزی باشماق (پاپوشی همچون دمپایی) و تک‌گون (کفش جشن و عروسی) بوده‌اند. لب چین یا دولاما (نوعی چکمه مخصوص چارواردارها)، تک‌گون، گلاسه باشماخ، چاروق و چوست نیز انواع پاپوش‌های مردان عشایری و روستایی آذربایجان شرقی تا گذشته‌های نه چندان دور بودند.

امروزه استفاده از لباس‌های محلی و سنتی در بسیاری از نقاط ایران از جمله استان آذربایجان شرقی منسوخ شده و مردم از لباس‌های معمول شهرهای بزرگ استفاده می‌کنند ولی در برخی از مناطق استان چون: میان عشایر کوچ‌نشین و میان روستاییان استان آذربایجان شرقی استفاده از

لباس‌های محلی توسط مردان و زنان عمومیت دارد. شرایط جغرافیایی، محیط زیست و آب و هوا، سبک زندگی، شرایط اجتماعی و اقتصادی، پیشرفت‌های تکنولوژیکی و همچنین مذهب و آداب و رسوم جوامع مختلف از جمله مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر لباس‌های محلی جوامع مختلف است. لباس‌های محلی ایل شاهسون و ارسباران یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های فرهنگی این ایل به شمار می‌آیند.

لباس محلی آذربایجانی بسیار زیبا و اصیل هستند و نشان‌دهنده ویژگی‌های هنری، تاریخی، قومی و خلاقیت‌هایی است که در داخل لباس منعکس می‌شود. برش و دوخت لباس‌های زنانه برازنده آنهاست و با گلدوزی‌های زیبا و نوارهای طلائی تزیین شده است. لباس‌های محلی زنانه از ابریشم و مخمل دوخته می‌شود. سبک پوشش زنان آذری وضعیت تاهل و سن آنها را نشان می‌دهد. پوشش یک دختر جوان به طور قابل توجهی از یک زن متأهل متفاوت است. لباس‌های مردانه نیز بسیار اصیل

سخنان حکمت آموز، ترانه ها و منظومه های دلنشین خود گرمی و شور بخشد.

عاشق ساز می نوازد. ساز آلتی است شبیه تار، نام قدیمی ساز «قویوز» (چیزی شبیه کمانچه های کنونی) بود. اغلب، یک یا دو بالابانچی (نوازنده بالابان) و قوالچی (دایره زن)، عاشق را همراهی می کنند، گاهی نیز چند دسته عاشق یک جا ظاهر می شوند و هنرنمایی می کنند.

عاشق، هنرمند مردم است و باید در چندین هنر مهارت و استادی داشته باشد. او هم شاعر است، هم آهنگساز، هم خواننده، هم نوازنده، هم هنرپیشه و هم داستان گو. به عبارت دیگر عاشق در تمامی این عرصه ها خلاق است و هنرمندی است که این همه را، با انگشتان ماهر و صدای دلنوازش، اجرا می کند.

در روزگاران گذشته، به این هنرمندان اوزان، وارساق و یاشاق هم می گفتند و به هنرمندترین و شایسته ترینشان «دده» اطلاق می شد. از این میان می توان به «دده ده یاد» (قرن ۱۰ هـ.ق)، «توراب دده» (قرن ۱۲ هـ.ق) و مشهورتر از همه «دده قورقود» اسطوره ای اشاره کرد.

گردشگران منطقه آذربایجان به خصوص شهر تبریز که علاقه مند به آشنایی بیشتر با موسیقی آذربایجان و آلات موسیقی این ناحیه هستند، می توانند با بازدید از عمارت امیرنظام گروسی (موزه قاجار)، قسمت تالار موسیقی، از نزدیک با آلات و ویژگی های موسیقی آذربایجان آشنایی یابند.

افراد «گوسان» و «خنیگران» (آواز خوانان) نامیده می شدند.

عاشق های باتجربه و توانای آذربایجان نیز چنین می کنند، آنان به هنگام خواندن ترانه های بومی با چیره دستی به نواختن ساز می پردازند و شورانگیزترین گونه های «هاوا» را برگزار می کنند و به بیان منظوم حماسه های پرشور و داستان های بومی می پردازند.

عاشق های معاصر آذربایجان مالک گنجینه ی عظیم هنر و ادبیات تاریخی نیاکان خویش اند. آنها سروده های استادانه و زیبای خود را با احساسی ناب و انسانی و حفظ امانت هنر عاشقی در میان مردم رواج می دهند.

در آذربایجان کمتر دهکده ای را می توان یافت که جشن ها و عروسی هایشان بدون عاشق برگزار شود. حتی در مناطقی که عاشق نیست، فرسنگ ها راه پیموده می شود تا عاشقی به جشن دعوت شود و مجلس را با

در آذربایجان، موسیقی جزئی از فرهنگ زنده مردم محسوب می شود. در این میان موسیقی مردمی شناخته شده ی «عاشیق لر» که با سرشت بومی مردم آذربایجان آمیخته است، از جایگاه ویژه ای برخوردار است. پیشینه ی این موسیقی کم و بیش روشن است و امروزه نیز در برگزاری مراسم ها و آیین های سنتی نقشی فراموش ناشدنی دارد. آنها هنرمندانی هستند که از میان مردم برخاسته اند و با هنر اصیل و نوای دلنشین ساز خود همراه با ترانه های دلپذیر و متناسب با شرایط مراسم، در مجالس عروسی و قهوه خانه ها به ترنم درمی آیند.

در گذشته، تا زمانی که به دوره ی اشکانیان باز می گردد، گروه هایی بودند که تاریخ فراز و نشیب های اجتماعی را در قالب سروده ها و داستان ها در بزم ها و گردهمایی ها برای مردم باز می خواندند، این

مشاهیر آذربایجان

عسگرزاده در ۱۹ اردیبهشت ۱۲۶۴ در شهر

صائب تبریزی

استاد شهریار

ایروان پایتخت کنونی جمهوری ارمنستان به دنیا آمد و جدش از مردم تبریز و یا ارومیه بود. او ابتدا در تبریز کردستانی را تحت عنوان «باغچه اطفال» دایر کرد و به همان خاطر خود را باغچه بان نامید و مدرسه ناشنویان را در سال ۱۳۰۳ با وجود مخالفت های زیاد در تبریز دایر کرد. شصین باغچه بان، آهنگساز و نویسنده، یکی از فرزندان جبار باغچه بان است.

ستارخان

ستارخان با نام اصلی ستارخان قره داغی از سرداران ترک زبان جنبش مشروطه ایران ملقب به سردار ملی است. وی با ایستادگی در برابر نیروهای دولتی ضد مشروطه در تبریز جانفشانی های بسیاری کرد. ستارخان سومین پسر حاج حسن قره داغی از اهالی ارسباران ساکن تبریز، در ۲۸ مهر ۱۲۴۵ خورشیدی به دنیا آمد. وی در مقابل قشون عظیم محمدعلی شاه پس از به توپ بستن مجلس شورای ملی و تعطیلی آن که برای طرد و دستگیر کردن مشروطه خواهان تبریز به آذربایجان گسیل شده بود، ایستادگی کرد

میرزا محمدعلی صائب تبریزی بزرگترین غزل سرای سده یازدهم هجری و نامدارترین شاعر زمان صفویه است. میرزا محمدعلی صائب تبریزی در سال ۱۰۰۰ هجری در تبریز زاده شد، پدر او تاجری معتبر بود، خانواده صائب جزو هزار خانواری بودند که به دستور شاه عباس اول صفوی از تبریز کوچ کرده و در محله عباس آباد اصفهان ساکن شدند. صائب تبریزی شاعری کثیرالشعر بود که شاه عباس دوم صفوی به او مقام ملک الشعرایی داد. شمار اشعار صائب را از شصت هزار تا صد و بیست هزار بیت گفته اند. آثار صائب جز سه چهار هزار بیت قصیده و یک مثنوی کوتاه و ناقص به نام فندهارنامه و دو سه قطعه، همگی غزل است. افزون بر فارسی وی هفده غزل به ترکی آذربایجانی نیز دارد. سبکی را که صائب به کمال رساند چند سده پس از او سبک هندی نامیده شد. وی در سال ۱۰۸۰ هجری قمری وفات یافت و در کنار زاینده رود به خاک سپرده شد.

جبار باغچه بان

میرزا جبار عسگرزاده معروف به جبار باغچه بان بنیان گذار نخستین کردکستان و نخستین مدرسه ناشنویان ایران در تبریز است. او همچنین اولین مؤلف و ناشر کتاب کودک در ایران است. میرزا جبار

سید محمدحسین بهجت تبریزی متخلص به شهریار شاعر ایرانی اهل آذربایجان بود که به زبان های ترکی آذربایجانی و فارسی شعر سروده است. وی در سال ۱۲۸۵ خورشیدی در روستایی به نام خشکتاب نزدیک شهر تبریز متولد شد. نام شهریار با تبریز و نام تبریز با شهریار چنان پیوند خورده و یکی شده است که این چنین پیوندی در هیچ جای جهان یافت نمی شود. شهریار که فاتح دل های همه ی آشنایان با زبان و فرهنگ ایرانی است اگر چه سال هاست که در مقبره الشعرا که گویی تکه ای از بهشت است آرام خفته است، اما هنوز زنده تر از زندگان، به هزار زبان، راز دل آدمیان را و می گوید، مهم ترین اثر او که منظومه «حیدربابایه سلام» است به بیش از ۸۰ زبان زنده دنیا ترجمه شده است. شهریار در سرودن انواع گونه های شعر فارسی مانند قصیده، مثنوی، غزل، قطعه، رباعی و شعر نیمایی تبحر داشته است، اما بیشتر از دیگر گونه ها در غزل شهره برد. این شاعر بلند آوازه در ۲۷ شهریور ۱۳۶۷ در یکی از بیمارستان های تهران دار فانی را وداع گفت و بنا به وصیتش در مقبره الشعرا تبریز به خاک سپرده شد. در تقویم ایران روز فوت این شاعر بزرگ را «روز شعر و ادب فارسی» نام گذاری کرده اند.

کتاب در زمینه شرح و تفسیر نهج البلاغه و ۱۵ جلد کتاب در زمینه تفسیر مثنوی معنوی مولوی نگاشت، نقد و تحلیل مثنوی و شرح و تفسیر نهج البلاغه نیز از دیگر آثار ارزشمند وی می‌باشد. استاد محمدتقی جعفری فیلسوف و اندیشمند بزرگ دنیای اسلام، ۲۵ آبان سال ۱۳۷۷ در سن ۷۳ سالگی، در اثر سکته مغزی در یکی از بیمارستان‌های لندن به دیار باقی شتافت و پیکر این عالم فرزانه در جوار امام رضا (ع) به خاک سپرده شد.

علامه طباطبایی

سید محمدحسین طباطبایی مشهور به

علامه طباطبایی، مفسر، فیلسوف، اصولی، فقیه، عارف و اسلام‌شناس و از عالمان تأثیرگذار شیعه در فضای فکری و مذهبی ایران بود که در سال ۱۲۸۱ در تبریز متولد شد. وی دوره کودکی و نوجوانی و تحصیلات ابتدایی خود را در تبریز سپری کرد و بعد از تحصیل در مدرسه طالبیه تبریز همراه برادرشان به نجف رفت و ده سال تمام در نجف به تحصیل علوم دینی و کمالات اخلاقی و معنوی مشغول شد.

همچنین با انتشار کتب فراوان و تربیت شاگردان برجسته در دوران مواجهه با اندیشه‌های غربی نظیر مارکسیسم به اندیشه دینی حیاتی دوباره بخشیده، حتی در نشر آن در مغرب زمین نیز می‌کوشید. وی در ۲۴ آبان ۱۳۶۰ شمسی در قم درگذشت.

کودکی فارسی، انگلیسی و عربی را نزد پدرش آموخت و از همان کودکی تحت نظر پدرش و استادانی چون دهخدا و ملک‌الشعراي بهار سرودن شعر را آغاز کرد. وی اشعار زیادی سروده و آثار گرانقدری از خود به جای گذاشته است و در تمام سروده‌های خود راه تاریک زندگی را با پند و اندرز روشن می‌کرد تنها اثر چاپ و منتشر شده از پروین، دیوان اشعار اوست که دارای ۶۰۶ شعر شامل اشعاری در قالب‌های مثنوی، قطعه و قصیده می‌شود. پروین بیشتر به دلیل به کار بردن سبک شعر مناظره در شعرهایش معروف است. پروین اعتصامی که پیش از ۳۵ سال در جهان نریست شاعری بود بیدار و هوشیار، اخلاق‌گرا، سنت پرست و پندآموز که در برابر بی عدالتی‌های اجتماعات بشری سر بر می‌آورد و می‌کوشید با زبان رمز و تمثیل، اندیشه‌های انسانی خود را در دفاع از فرودستان جامعه ابراز کند. وی در ۱۶ فروردین ۱۳۲۰ به علت بیماری حصبه چشم از جهان فرویست و در مقبره خانوادگی اعتصامی، در محن قم به خواب ابدی فرو رفت. زادروز این شاعر بزرگ، (بیست و پنجم اسفندماه)، در تقویم ایران به عنوان «روز بزرگداشت پروین اعتصامی» نام گذاری شده است.

علامه جعفری

محمدتقی جعفری از جمله مفسران نهج البلاغه، فیلسوفان مسلمان و مولوی‌شناسان معاصر ایران می‌باشد که در سال ۱۳۰۴ هـ.ش در شهر تبریز به دنیا آمد. علامه جعفری با اشراف به فقه، فلسفه، هنر و زیبایی‌شناسی در اسلام و نیم‌قرن فعالیت علمی و پژوهشی، بیش از ۱۰۰ جلد کتاب و رساله تحریر کرد. همچنین ۲۷ جلد

و بنای مقاومت گذارد. ستارخان مردم را بر ضد اردوی دولتی فراخواند و خود رهبری آن را بر عهده گرفت و به همراه سایر مجاهدان و باقرخان سالار ملی مدت یک سال در برابر فوای دولتی ایستادگی کرد و نگذاشت تبریز به دست طرفداران محمدعلی‌شاه بیفتد. وی در تاریخ ۲۸ ذی‌الحجه سال ۱۳۳۲ قمری و در اوایل جنگ جهانی اول در حالی که ۴۸ سال سن داشت در تهران درگذشت و در جوار بقعه شاه عبدالعظیم در شهر ری نزدیک تهران به خاک سپرده شد.

مهدی باکری

مهدی باکری از فرمانان و سرداران دلاور

جنگ ایران و عراق بود. او در سال ۱۹۵۴ در میاندوآب، استان آذربایجان غربی در یک خانواده مذهبی متولد شد. او در رشته مهندسی مکانیک از دانشگاه تبریز فارغ‌التحصیل شد و در جریان انقلاب ایران در سال ۱۹۷۹ به انقلابیون پیوست. پس از آغاز جنگ تحمیلی عراق علیه ایران عازم جبهه‌ها شد و یکی از بهترین سرداران سپاه در ۸ سال جنگ ایران و عراق و فرمانده لشکر ۳۱ عاشورا بود و همزمان با فعالیت در سپاه، مسئولیت شهرداری ارومیه را نیز بر عهده گرفت. شهید باکری در عملیات بدر و در خط مقدم نبرد بر روی اروند رود به شهادت رسید و ۲۵ اسفندماه روز شهادت شهید مهدی باکری به عنوان روز شهردار در تقویم رسمی کشور گنجانده شده است.

پروین اعتصامی

رختنده اعتصامی معروف به پروین اعتصامی از شاعران نامی معاصر ایرانی بود که از وی به عنوان «مشهورترین شاعر زن ایران» یاد می‌شود. او در ۲۵ اسفند ۱۲۸۵ خورشیدی در شهر تبریز به دنیا آمد و از

غذاهای سنتی تبریز

اصلی آن برگ مو، برنج، لپه، پیاز سرخ شده و سبزی (شویده، مرزه و تره) است. دلمه بادمجان تبریزی نیز یک نوع دلمه خوشمزه است که با بادمجان، فلفل دلمه‌ای، گوجه فرنگی یا کدو سبز تهیه می‌شود که در آن بادمجان با گوشت، لپه، پیاز و ادویه جات پرمی‌شود. بادمجان شکم پاره نیز از غذاهای محلی آذربایجان شرقی است که بیشتر در شهر تبریز پخته می‌شود. نام ترکی این غذا «قارنی یاریخ» می‌باشد. مشهورترین غذای تبریزی، کوفته‌ی این شهر است که طعم بسیار لذیذی دارد. در گذشته برای تهیه کوفته، گوشت را در هاون سنگی می‌کوبیدند و سپس سبزیجات و لپه را به آن اضافه می‌کردند اما امروزه بیشتر از گوشت چرخ‌کرده برای تهیه این غذا استفاده می‌کنند. در آخر هم گردو، آلو، پیاز سرخ‌شده، زرشک و بعضی‌ها هم تخم مرغ داخل آن می‌گذارند و در سسی که از رب گوجه‌فرنگی و آب و زعفران تهیه شده، می‌پزند. معمولاً کوفته‌ها را با پیاز سرخ‌شده، زرشک و گردو تزیین کرده و نوش جان می‌کنند. خورش هویج، کوکوی لویا سبز، آش ماست، آش گوجه فرنگی، آش اوماج و آش کلم قمری (داش کلم آشی) از دیگر غذاهای مشهور و لذیذ شهر تبریز می‌باشند.

راحت‌الحلقوم از دیگر شیرینی‌های خوشمزه‌ای است که با بسته‌بندی متنوع می‌تواند سوغات خوبی باشد. این شیرینی‌ها یا شهد یا خاک شکر دارند و به همین علت توصیه می‌شود خوردن چای را در کنارشان فراموش نکنید.

از دیگر شیرینی‌ها و سوغاتی‌های معروف آذربایجان می‌توان شیرینی کتخجی، شکلات تسیبی، لبنیات آذربایجان به‌ویژه لبنیات دره لیقوان، باسلیق مراغه، میان پر گلایی عجب شیر مراغه، حلوا گردویی اسکو، سوجوق مراغه، دوشاب (شیره انگور) اسکو، مربای گل (گل محمدی) تبریز، ترشی ذغال اخته شهرستان کلیبر و عمل طبیعی کوهستان سهند را نام برد.

آجیل مخصوص تبریز از دیرباز مرغوبیت جهانی داشته و از بهترین محصولات ایران تولید می‌شود. انواع خشکبار از قبیل برگه هلدو، زردآلو، آلو خشک که در شهرستان‌های جنوبی بخصوص در مراغه تولید می‌شود طرفداران بی‌شماری دارد.

یکی دیگر از غذاهای سنتی تبریز است که از گوشت گوسفند و نخود تهیه می‌شود. این غذا سال‌هاست که در ایران پخته می‌شود و تا به امروز یکی از اصلی‌ترین غذاهای ایرانیان به شمار می‌رود یکی دیگر از غذاهای معروف و لذیذ تبریز، چلوکباب است که در آن کباب با گوجه و برنج سرو می‌شود.

دلمه برگ مو نیز یکی از غذاهای اصیل و پیش غذاهای مشهور تبریزی است که مواد

صنایع دستی و سوغات جزو استان‌هایی است که مسافران را نزد اقوامشان شرمشده نکرده و آنها را دست‌خالی به شهرشان برنمیگرداند. بدون شک این استان یکی از استان‌های مستعد است که شیرینی‌ها و غذاهای آن در سراسر کشور مشهور است. اگر شهری و استانی، به خاطر یک نوع شیرینی خاص معروف گشته، آذربایجان، به خاطر تنوع شیرینی‌ها و مزه‌ها صانددگار و خاطره‌انگیز و سلامت و مفیدی بودن شیرینی‌هایش معروف است. تنوع شیرینی‌های تولید شده در این شهر به گونه‌ای است که به عنوان برند شیرینی‌پزی شناخته می‌شود. معروف‌ترین شیرینی تبریز "قزاییه" است که به دلیل استفاده از مغزهای آسیاب‌شده مختلف و نوع پخت مخصوص، طرفداران بسیاری دارد استفاده از مواد تازه و مرغوب در این شیرینی آن را به خاص‌ترین شیرینی این شهر تبدیل کرده است.

شکم بازها باید بدانند ریس، نوقا و

مردم شهر تبریز با انواع غذاهای لذیذ همواره از میهمانان خود پذیرایی می‌کنند. وجود غذاهای متنوع در فرهنگ غذایی مردم این شهر، تمامی میهمانان را با هر ذائقه و سلیقه راضی نگه می‌دارد. معروف‌ترین غذاهای سنتی این شهر به شرح زیر است:

آش در واقع یک نوع سوپ است که با عصاره آب گوشت، سبزیجات مختلف، هویج، رشته و ادویه تهیه می‌شود. آبگوشت یا شوربا نیز

سوغات تبریز

سوغات ارمغان سفر است و سوغاتی بردن، یکی از رسوم کهن و زیبای ما ایرانیان. در فرهنگ و آداب ما ایرانیان سوغاتی بردن از سوی مسافر بسیار مرسوم است و یکی از فرهنگ‌های جاافتاده برای مسافرت‌های ایرانیان است که در فرهنگ و آداب ما ریشه دارد، بطوری که هر مسافری خود را مقید می‌داند پس از بازگشت از سفر برای اقوام و آشنایانش ره‌آوردی را به ارمغان آورد. آشنایی گردشگران نسبت به سوغات و صنایع دستی منطقه‌ای حتی می‌تواند انگیزه سفر به آن خطه باشد.

آذربایجان شرقی به عنوان مقصد دیرین گردشگری با برخورداری از انواع گوناگون

صنایع دستی تبریز

که به واحد تراکم گره اطلاق می شود، بهترین روش برای ارزیابی کیفیت فالی به شمار می رود؛ هر قدر شمار رج های یک فالی بیش تر باشد، کیفیت آن نیز مطلوب تر خواهد بود. فالی های ظریف معمولاً از نخ های ابریشمی یا پنبه ای بافته می شوند. تنوع رنگی بسیار بالایی در فرش های تبریز مشاهده می شود، رنگ هایی که در فرش های تبریز به کار می روند، اغلب تند و خام هستند که عمدتاً عبارتند از کرم، قرمز و آبی تیره. طرح های شناخته شده ناحیه تبریز عبارتند از: طرح مستوفی (کل فرنگ مستوفی)، اسلیمی ترنج دار، اسلیمی لچک دار، ترنج، نقش ماهی یا هراتی، گلدانی، میناخانی، طرح درختی، طرح تصویری، طرح باغی یا گلستانی، طرح شکارگاه و... یکی از رایج ترین الگوهای فرش تبریز، لچک ترنج است.

مراکز عمده تولید و صادرات فالی در ایران محسوب می شود. در سطوح بین المللی نیز تبریز را با فرش می شناسند. در ابتدا طرح های فالی بافی بر مبنای مینیاتورهای نسخ خطی و در سیر تکامل آن، با نقوش جدیدتری همچون سجاده ای، گل و بوته، ترنج و لچک، حیوانات و نقش گل شاه عباسی متداول گردید. همچنین تنوع رنگ ها و استفاده از ابریشم، ظرافت و زیبایی و کیفیت فالی ها را بالا برد. تبریز، در حال حاضر از سوی «شورای جهانی صنایع دستی» به عنوان «شهر جهانی بافت فرش» انتخاب شده است. طی سالیان طولانی صنعت فرش به صورت مهارت و به شکل تجربی سینه به سینه به نسل حاضر انتقال یافته است.

شمار رج های فالی تبریز معمولاً از ۲۴ رج شروع شده و تا ۱۱۰ رج ادامه می یابد. رج

کشور عزیزمان ایران، شهرهای گوناگون با فرهنگ و هنرهای زیبا در دل خود جای داده است، تبریز هم شهری زیباست که صنایع دستی و هنرهای زیبایی را به جهان ارائه کرده است. شهر تبریز سال هاست که در زمینه صنایع دستی جز چند شهر اول ایران می باشد.

صنایع دستی برجسته شهر تبریز، شامل فالی بافی، گلیم بافی، هنرهای چوبی، دستبافت های سنتی، چاپ های سنتی، شیشه گری، سفال گری، فلزکاری، رودوزی ها (سوزن دوزی، پشه دوزی، شکمه دوزی و گلابتون دوزی)، مینیاتور و تذهیب است. در ادامه به معرفی برخی از انواع هنرهای دستی رایج در تبریز می پردازیم.

فالی بافی

تبریز از قرن سوم هجری تا به امروز از

کیلومتری غرب تبریز از دیرباز رواج داشته است. در سال‌های اخیر با توجه به درآمد اندکی که از این صنعت عاید هنرمند سوزن‌دوز می‌شد، به تدریج علاقه به این هنر کاهش یافت و ولی با تلاش سازمان صنایع دستی، صنعت سوزن‌دوزی دوباره رونق یافته است و به جای ماده اولیه سوزن‌دوزی که در گذشته ابریشم طبیعی بود، امروزه از ابریشم مصنوعی استفاده می‌شود.

نقره کاری

نقره‌کاری یا حکاکی روی نقره یکی از صنایع دستی استان آذربایجان شرقی است که مورد استقبال افشار مختلف جامعه قرار می‌گیرد. مهمترین محصولات نقره عبارتند از: جواهرات، ظروف، آینه، شمعدان، قاب عکس و دیگر وسایل تزئینی. نقره‌کاری ترکیب هنر، تکنیک و صنعت است. امروزه حتی مردمی که اطلاعات کافی در مورد نقره‌کاری ندارند نیز از محصولات نقره در تزئین خانه‌های خود استفاده می‌کنند. قبل از این، به دلیل قیمت بالای نقره، محصولات آن به عنوان یک وسیله لوکس تلقی می‌شد اما نگرش‌ها تغییر پیدا کرده و در حال حاضر اکثر مردم خانه‌های خود را با محصولات نقره تزئین می‌کنند که می‌تواند یک دارایی باارزش برای خانواده محسوب شود. دو مزیت محصولات نقره، نشکن بودن آنها و راحتی نگهداری و تمیز کردن آنها است.

دست‌دوز تبریز در بازار کفش تبریز، در مجموعه‌ای بازار تاریخی تبریز یافت می‌شود. علاوه بر کفش چرم تبریز، انواع کیف، پالتو، دستکش و ... نیز بسیار مشهور است.

در تولید صنایع دستی همواره خلاقیت سازنده آثار بی‌نظیری را ایجاد می‌کند، در تبریز نیز چندی است هنری به نام چرم فرش پرآوازه شده است، این محصولات که یکی از بی‌نظیرترین‌های تبریز است با ترکیب فرش و چرم و ورش و جاجیم، زیراندازهای تزئینی، رومیزی‌های زیبا، کوسن و ... برای استفاده درست می‌شود که با دکوراسیون منازل امروزی سازگاری دارد.

پارچه بافی

بافتن پارچه با دست، خصوصاً پارچه‌های ابریشمی و زری از قدیم در ایران و همچنین آذربایجان شرقی معمول و متداول بوده است. چنانکه در دوره صفویه که به عصر طلایی و درخشان بافندگی شهرت دارد، پارچه‌هایی از حریر ساده، ابریشم زربافت و مخمل ابریشمی بافته شده، که نمونه‌هایی از آنها در موزه‌های ایران از جمله موزه آستان قدس رضوی و موزه اصفهان موجود است.

سوزن‌دوزی

هنر سوزن‌دوزی در بخش سمقان در ۵۰

این طرح معروف و زیبا از مکتب شاه عباسی تا به امروز در صنعت قالی بافی مناطق مختلف ایران کاربرد داشته است. واژه‌های ترنج و لچک به ترتیب به معنای «بالنگ» و «گوشه» هستند ترنج که در وسط فرش قرار می‌گیرد، نماد ماه است و در اشکال دایره، بیضی و نواری طراحی می‌شود و با استفاده از نقوش و رنگ بندی‌های خاص در فضایی مشخص قرار می‌گیرد. لچک‌ها همان برگ‌های دندانه داری هستند که در حاشیه ترنج قرار می‌گیرند و نماد ماهی‌هایی هستند که در نیمه شب به سطح آب می‌آیند تا پیرامون انعکاس ماه در آب گرد هم آیند و آن را تحسین کنند که ریشه این طرح به قرن نهم و دهم باز می‌گردد. اغلب الگوهای موجود برای فرش تبریز از آثار شاعران نامی گرفته شده است.

گلیم بافی

گلیم یکی از انواع صنایع دستی زیراندازی و پوششی است که از ابریشم، موی بز، پشم گوسفند و ... بافته می‌شود. گلیم به شکل سستی‌اش، معمولاً برای پوشاندن زمین، دیوار و یا رواندازی برای حیوانات باربر استفاده می‌شود ولی امروزه به عنوان یک پوشش مدرن برای خانه‌های شهری نیز خریداری می‌شود.

چرم

امروزه صنعت چرم با زندگی مردم تبریز عجین شده است و تبریز مرکز بزرگ تولید چرم در منطقه خاورمیانه است. کفش تبریز در نوع خود بهترین است و کفش

تبریز و اسکر رواج دارد و کلافه ای نامیده می شود.

در چاپ کلافه ای، کلیه طرح ها و رنگ ها را با استفاده از واکس و عملیات رنگرزی بر روی پارچه منتقل می کنند. برای این کار بیشتر از پارچه ابریشم استفاده می شود. تاروپود پارچه از واکس پرشیده می شود و هر دو روی پارچه یکسان نقش می شود. رنگ های به کار رفته برای چاپ بیشتر از دسته رنگ های گیاهی مانند روناس، اسپرک، پوست انار و زردچوبه است. یکی از ویژگی های چاپ کلافه ای ایجاد رگه های رنگی است که در اثر شکستن واکس و نفوذ رنگ از میان این شکست ها به پارچه در حین عملیات رنگرزی بر روی پارچه پدید می آید.

فوتبال دوست می باشد. در این موزه تصاویری از بزرگان فوتبال ایران از جمله حسین صدقیانی، اولین سرمربی تیم ملی ایران و نخستین بلیط ورزشگاه به نمایش گذاشته شده است. این موزه در پارک رضوان شهرک امام (ره) واقع شده است. همچنین هنگام گذر از خیابان قورنقا با دیدن مجسمه قورنقا می توانید اولین تراموای اسی یا قطار شهری ایران را لمس کنید.

علاوه بر موارد ذکر شده، پرواز بر فراز آسمان شهرهای شمالغرب کشور را با تاکسی هوایی مسیر تبریز جلفا تجربه کنید. این ابرتاکسی ها نیز یکی از اولین های تبریز محسوب می شود. بازدید اولین های تبریز را چاشنی سفرتان قرار دهید و لذت ببرید.

سبد بافی

در شهر تبریز، بافت سبد برای حمل نان و

میوه رواج دارد. برای بافتن سبد از ترکه (چوب انعطاف پذیر درخت) درختان فره آغاج، سنجد، به، آلبالو و بید استفاده می شود. در شهرها و روستاهای اطراف تبریز در مراغه و روستاهای اطراف آن نیز از چوب موسون و سافه گندم برای ساخت سبد استفاده می شود. این سبدها با ظرافت زیادی بافته می شود.

چاپ باتیک

چاپ کلافه ای یا باتیک یکی از روش های چاپ بر روی پارچه است که در کشورهایی مانند اندونزی، تایلند، سریلانکا، هند و ایران از قدیم کاربرد داشته اند. این روش در ایران بیشتر در

تبریز از جمله نمونه های این مجموعه می باشند.

مدرسه رشديه واقع در خیابان ارتش که نخستین مدرسه به سبک جدید در ایران است، تاریخ آموزش نوین در تبریز را درون خود جای داده است. تبریز مهد آموزش در کشور است، کم لطفی است اگر مسافر تبریز باشید و از اولین دانشگاه ایران بازدید نکنید. ربع رشیدی تبریز که در انتهای محله ششگلان، منتهی به محله باغمیشه و بیلانکوه واقع شده، با عظمت خود اولین بودن شهر تبریز را به رخ می کشد. برج آتش نشانی تبریز (برج یانفین) به عنوان اولین برج آتش نشانی کشور، گواهی دیگر بر اولین های این شهر کهن می باشد. برج یانفین در تقاطع خیابان خاقانی و مدرس (بهادری) واقع شده است. اگر گذرتان به خیابان چراغ گازی (امیرکبیر فعلی) افتاد، فراموش نکنید که از اولین خیابان دارای چراغ های برقی عبور می کنید.

موزه فوتبال آذربایجان به عنوان نخستین موزه فوتبال در ایران، منتظر گردشگران

سفالگری و سرامیک سازی

محصولات سرامیک استان در چند کارگاه در شهر تبریز و زنوز تولید می شود. استادکاران سرامیک زنوز از نوع خاک مرغوب (کائولن یا خاک چینی) استفاده می کنند. علاوه بر کارگاه های سرامیک سازی، در شبر هم صنعت سفالگری دارای سابقه ای بس طولانی است و تولیدات سفال آن در سراسر آذربایجان توزیع می شود.

تبریز از دیرباز لقب "اولین ها" را با خود یدک می کشد؛ به گونه ای که شنیدن نام تبریز، مهد اولین ها را در ذهن انسان تداعی می کند. اگر مسافر شهر تبریز شدید، پیشنهاد می کنیم بخشی از گشت و گذار خود را به دیدن اولین های تبریز اختصاص دهید.

این قسمت از سفر خود را می توانید از کاخ شهرداری تبریز آغاز کنید. عمارت شهرداری تبریز به عنوان اولین انجمن شهر و بلديه ایران، چندین اولین دیگر را نیز به همراه خود دارد. شما می توانید مجموعه ای از آن ها را در دل این عمارت تاریخی مشاهده کنید. نخستین موزه شهر و شهرداری کشور، تالار تاریخ اطفالیه یا آتش نشانی تبریز به عنوان اولین آتش نشانی کشور، نخستین ابزارآلات چاپ در تالار صنعت چاپ و نشر، اولین تاکسی و اولین ماشین آتش نشانی

اولین های تبریز را از نزدیک ببینید!

جاذبه‌های گردشگری شهر تبریز

ربیع رشیدی

حدود ۷۰۰ سال پیش در تبریز، دانشگاهی به نام رشیدالدین فضل‌الله همدانی ایجاد شد. در آن زمان این دانشگاه شامل چهار دانشکده بود که در چهارطرف آن قرار داشت و صفت اربع یا چهار عربی را به خود اختصاص داد و این مکان به نام ربیع رشیدی شهرت یافت. به نقل از مورخان قدیم، این مجموعه دارای بهنآوری بسیار و ساختمان‌های گوناگون همچون مسجد و مدرسه و بیمارستان (دارالشفا) و کتابخانه و گنبدی برای آرامگاه خواجه رشیدالدین بوده است. این بنا مانند بیشتر شهرهای کهن دارای حصار و بارویی بزرگ نیز بوده است.

مسجد کبود

مسجد کبود یا مسجد جهان‌شاه از مسجدهای تاریخی تبریز است. این مسجد طبعی کبیهی سر در آن، در سال ۸۴۵ ه.ش و در زمان سلطان جهان‌شاه، حکمران سلسله قراقویونلو، بنا شده است. شهرت این مسجد به "فیروزه‌ی اسلام" به دلیل کاشی کاری منحصریفر آن به رنگ آبی است که به سبک معرق در زیباسازی مسجد نقش موثری ایفا می‌کند. این مسجد به شماره ۱۶۹ در دی ماه ۱۳۱۰ به ثبت ملی رسیده است.

بازار تبریز

بازار تبریز یکی از بزرگ‌ترین و مهم‌ترین بازارهای سرپوشیده در سطح ایران به شمار می‌رود. این بازار با مساحتی حدود یک کیلومتر مربع، بزرگ‌ترین بازار سرپوشیده جهان است. بازار تبریز در مرداد سال ۱۳۸۹ به عنوان نخستین بازار جهان، در فهرست میراث جهانی یونسکو به ثبت رسیده است. این بازار از بازارچه‌ها، تیمچه‌ها، سراها و کاروانسراهای متعددی تشکیل شده است. راسته‌بازار از بزرگ‌ترین بازارچه‌های بازار تبریز است. تیمچه‌ها و سراهای متعددی در این بازار وجود دارد که محل عرضه‌ی بسیاری از اقلام مورد نیاز مردم است و از این جهت به بازار حلی نیز شهرت دارد. در بازار تبریز مراسم‌های مهم مذهبی برگزار می‌شود که مهم‌ترین آن عزاداری‌های ۱۰ روز اول ماه محرم است. همچون سایر بازارهای خاورمیانه، مساجد متعددی در بازار ساخته شده است که مسجد جامع از برجسته‌ترین مساجد این بازار محسوب می‌شود.

ارک تبریز

ارک علی‌شاه، بازمانده‌ی محراب یا شکوه مسجد علی‌شاه متعلق به دوره‌ی ایلخانی می‌باشد که امروزه به عنوان یکی از نمادهای شهر تبریز در نظر گرفته می‌شود. معماری بنا به شیوه‌ی آذری بوده و عظیم بودن، مشخصه‌ی اصلی این بناست. این اثر به شماره‌ی ۱۷۰ و در دی ماه ۱۳۱۰ در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است. ارک علی‌شاه در تبریز، خیابان امام، جنب خیابان طالقانی واقع شده است.

بنای شهرداری تبریز

عمارت شهرداری تبریز، بنایی زیبا، مستحکم و با معماری فوق العاده چشمگیری، در زمان ریاست شهرداری حاج ارفع الملک جلیلی احداث شد. این بنا واقع در میدان شهرداری می باشد که به علت وجود ساعت عظیمی که روی برج آن قرار گرفته است به میدان ساعت نیز شهرت دارد. نمای خارجی این بنا از سنگ تراشیده شده است و نقشه ساختمان شبیه به طرح یک عقاب در حال پرواز می باشد که با نمونه ساختمان های کشور آلمان، قبل از جنگ جهانی دوم مطابقت دارد.

عمارت شهرداری تبریز، از ابتدای احداث تا به حال، به عنوان ساختمان شهرداری شهر تبریز مورد استفاده قرار گرفته است و امروزه با تقسیم شهر تبریز به ده منطقه، این بنا به عنوان شهرداری مرکزی شهر تبریز در نظر گرفته می شود. این عمارت در سال

مقبره الشعرا هم اکنون در پیرامون تکیه ی حیدر در تقاطع خیابان های ثقه الاسلام و عارف شهر تبریز واقع شده است و در ضلع شرقی بقعه سید حمزه و مقبره قائم مقام و ملا هاشمی قرار دارد. بیش از ۴۰۰ شاعر، عارف و رجال نامی ایران و کشورهای منطقه از ۸۰۰ سال پیش به ترتیب از حکیم اسدی طوسی تا استاد شهریار، یکی پس از دیگری در اینجا به خاک سپرده شده اند.

۱۳۸۶، به مناسبت بزرگداشت یکصدمین سال تأسیس اولین انجمن شهر و بلدیة ایران در تبریز، به نخستین موزه شهر و شهرداری های کشور تبدیل شد و مورد بهره برداری قرار گرفت. امروزه موزه ی شهرداری همه روزه پذیرای بازدیدکنندگان می باشد.

مقبره الشعرا

مقبره الشعرا (آرامگاه شاعران) یکی از گورستان های تاریخی شهر تبریز است که در محله ی سرخاب واقع شده است.

موزه‌های شهر تبریز

موزه آذربایجان

به سرگذشت و اخلاق انسان در طول سده‌های گذشته، به خصوص سده بیستم دارند.

سایت موزه عصر آهن

طی خاک‌برداری‌های سال ۱۳۷۶ به وسیله شرکت‌های ساختمانی آثاری از این محوطه به دست آمد و در شهریور ماه ۱۳۷۷ توسط آقای نصرت‌الله معتمدی محوطه شناسی و قدمت آثار متعلق به هزاره اول پ. م گزارش شده است. در سال ۱۳۷۹ عملیات حفاری عملاً توسط آقای دکتر نوبری آغاز و طی ۴ فصل کاوش تا ۱۳۸۲ ادامه یافت و گورستان مربوط به عصر آهن شناسایی شد.

آثار شناسایی شده از این محوطه شامل نخاله‌های ساختمانی دوره معاصر، آثاری از دوره قاجاریه، صفویه، تیموری و ایلخانی در لایه‌های بالادست به دست آمد. از داخل گورها نیز ظروف سفالی و اشیاء زینتی همراه اسکلت‌ها یافت شد. قدمت گورستان شناسایی شده مربوط به عصر آهن II می‌باشد.

موزه سنجش

موزه سنجش اولین و تنها موزه تخصصی سنجش در ایران می‌باشد که در آن بیشتر ابزارها و ادوات سنجش و اندازه‌گیری به نمایش درآمده است. موزه سنجش در یکی از خانه‌های زیبا و قدیمی شهر تبریز واقع شده که ساختمان آن به اواسط دوره قاجار تعلق دارد. در این موزه انواع ابزارآلات اندازه‌گیری مقیاس زمان، ابزارهای سنجش مقیاس وزن و ابزارهای تخصصی هواشناسی و زمین‌شناسی به نمایش گذاشته شده‌اند. علاوه بر این، تنه یک درخت با قدمت ۵ میلیون سال در موزه سنجش شهر تبریز نگهداری می‌شود.

موزه آذربایجان، ساخته شده بر روی لایه‌های تاریخی شهر تبریز، دومین موزه مهم ایران بعد از موزه ملی تهران محسوب می‌گردد. موزه آذربایجان از سه سالن تشکیل یافته است. در طبقه همکف موزه آذربایجان، آثار و اشیای تاریخی مربوط به دوران پیش از تاریخ و دوران پیش از اسلام تا دوره ساسانی گردآوری شده‌اند. از آثار شاخص آن می‌توان به مجسمه الهه زن، ریتون‌های مربوط به دو تا سه هزار سال پیش، اجساد مرد و زنی که مربوط به سه هزار سال پیش هستند و در سال ۱۳۷۸ خورشیدی در پیرامون مسجد کبود یافت شده‌اند، و همچنین سنگ بسم الله به خط نستعلیق اشاره کرد.

سالن دوم از دو بخش تشکیل شده است: آثار دوره اسلامی و بخش سکه و مهر. در بخش اول آثاری از قرون چهارم تا چهاردهم هجری در معرض نمایش قرار گرفته‌اند. از شاخص‌ترین آثار این بخش می‌توان به سفالینه‌های لعابدار گرگان و نیشابور، قفل رمزی متعلق به قرن ششم و ظروف چینی مهور به مهر شاه عباس صفوی اشاره کرد. بعد از دوم موزه نیز به نمایش سکه و مهر اختصاص دارد. مجموعه نسبتاً کاملی از سکه‌های ادوار مختلف تاریخی ایران از دوره هخامنشیان تا اواخر دوره قاجار در این قسمت ارائه شده است. همچنین مهرهایی از هزاره سوم قبل از میلاد تا قرون اخیر در این بخش نگهداری می‌شوند.

در طبقه زیرزمین موزه نیز مجسمه‌های ساخته‌شده توسط احد حسینی نگهداری می‌شوند. این مجسمه‌ها دید عمیقی نسبت

موزه مشروطه

خانه مشروطه معروف ترین و پرافتخارترین خانه تاریخی شهر تبریز است. این خانه در اوج انقلاب مشروطه محل تصمیم گیری های سرنوشت ساز سران مشروطه بوده است. موزه مشروطه نیز پس از ایجاد تغییراتی در تالارها و اتاق های خانه مشروطه و به نمایش درآوردن اسناد تاریخی مربوط به انقلاب مشروطه در سال ۱۳۷۵ خورشیدی تأسیس شده است. در این خانه عکس ها، مجسمه ها و اشیایی که مورد استفاده قرار می گرفت به نمایش گذاشته شده است. از مهم ترین آثار تاریخی این موزه می توان به سلاح کمری ستارخان، فرش مشروطه، وسایل شخصی سران مشروطه و دیگر مدارک مرتبط با انقلاب مشروطه و همچنین مجسمه و عکس های آن دوران اشاره کرد. یکی از اتاق های خانه نیز به موضوع نقش زن در انقلاب اختصاص داده شده است.

موزه قاجار

خانه امیرنظام گروسی یا موزه قاجار یکی از موزه های شهر تبریز است. این موزه در محل خانه امیرنظام گروسی و در محله ششگلان جنب بیمارستان کودکان، پشت مدرسه شیخ عطار قرار گرفته است. این خانه قدیمی تبریز در سال ۱۳۸۵ به عنوان موزه قاجار مورد استفاده قرار گرفت. این موزه از تالارهای متعددی تشکیل شده است: تالار سکه، تالار بافته، تالار چینی، تالار آگینه، تالار فلزات، تالار موسیقی، تالار خاتم و همچنین در طبقه زیرزمین تالار سنگ، تالار اسلحه، تالار رجال و فرامین، تالار معماری و شهرسازی و تالار قفل و تالار فانوس. در ماه های اخیر به همت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی فاز دوم گسترش حیاط این موزه بهره برداری شد و اکنون حیاط این موزه با فضایی بزرگ تر و دلنشین در قلب منطقه تاریخی تبریز پذیرای گردشگران داخلی و خارجی است.

موزه محرم

طور ابتکاری شروع به ساخت مجسمه‌های گچی و سیمانی نمود و مجموعه فعلی که بالغ بر ۱۰ هزار قطعه مجسمه می‌باشد، حاصل ۴۷ سال کار و تلاش اوست. آثار استاد بهتونی شامل مجسمه‌های: میوه‌جات، خشکبار، حبوبات، تنقلات، شیرینی‌ها، غذاهای آذربایجانی، غذاهای ایرانی، غذاهای خارجی، ضرب‌المثل‌ها، داستان‌ها، موضوعات آداب و رسوم و... است که در این موزه در معرض دید عموم قرار گرفته است.

موزه کاریکاتور

موزه کارتون یا کاریکاتور تبریز اولین و تنها موزه کارتون و کاریکاتور ایران است. این موزه در سال ۱۳۸۵ در ضلع شمالی باغ گلستان و در محل پیشین کتابخانه ملی تبریز تأسیس شد. در مورد محتوی این موزه می‌توان به تعداد زیادی کاریکاتور در موضوعات مختلف اشاره کرد که مشخصات طراح آن هم بصورت کامل و زیبایی در کنار اثر تعبیه شده است. همچنین چند مجسمه و دست‌سازه را نیز می‌توان به محتوی این موضوع افزود. این موزه دارای دو گالری با نمایش ۶۰ اثر از آثار اصلی بزرگترین کارتون‌نویست‌های جهان، یک کتابخانه تخصصی و کلاس و امور اداری می‌باشد. در مخزن این موزه بیست هزار اصل از حدود صد کشور جهان نگهداری می‌شود.

خانه موزه استاد شهریار

موزه استاد شهریار تبریز یکی از موزه‌های شهر تبریز است که در محله مقصودیه یکی از محلات قدیمی تبریز خیابان ارتش جنوبی کوچه مقصودیه قرار دارد. ساختمان موزه شهریار قبلاً محل زندگی محمدحسین شهریار شاعر معاصر ایران بوده است. بیش از ۵۰۰ قطعه از آثار و نیز وسایل شخصی شهریار شامل کتاب، دست خط و انواع یادبودها و هدایای داخلی و خارجی به همراه لوازم زندگی این شاعر تبریزی در موزه به نمایش گذاشته شده است.

موزه محرم تبریز، نخستین موزه مردم‌شناسی محرم در ایران است. مردم‌شناسی یعنی مطالعه و شناخت فرهنگ مردم. از این رو مراسم محرم که از دل فرهنگ تشیع برخاسته، بخش مهمی از مطالعات مردم‌شناختی را به خود اختصاص داده است. مراسم محرم در کلیت خود یک نماد است. در این موزه بخشی از نمادها و نشانه‌های مراسم و آیین‌های ماه محرم در نقاط مختلف آذربایجان شرقی به نمایش گذاشته شده است. هدف از تشکیل این موزه، نمایش همیشگی جاذبه‌های مادی و نمادین محرم است. در این موزه نمادهایی از محرم از جمله نماد اسب حسین بن علی، در طبقه اول، انواع پرچم، چراغ، شمع، طوق، علم و گهواره نذری و همچنین ابزار و نوشته‌های مربوط به سوگواری و تعزیه‌خوانی به نمایش درآمده است. این موزه در یکی از خانه‌های تاریخی و فرهنگی شهر تبریز به نام خانه صحتی قرار دارد.

موزه استاد بهتونی

موزه بهتونی، نخستین موزه شخصی ایران است که از جاذبه‌های گردشگری تبریز به شمار می‌آید. استاد بهتونی به

شخصیت‌های خارجی به شهرداران، کتب خطی و آثار هنری، اسناد اداری و مالی، جام‌های قهرمانی باشگاه شهرداری تبریز، چینی‌آلات، سفرنامه‌های نوشته شده درباره تبریز، تجهیزات، امکانات و اسناد مربوطه به شهر جمع آوری و در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفته است. در این موزه همچنین برخی از اولین تجهیزات و ماشین آلات به کار برده شده در تبریز از جمله دوربین‌های قدیمی، اولین تاکسی و ماشین آتش نشانی قدیمی و در تالار اصلی این موزه نیز برخی از بهترین فرش‌های دست بافت تبریز به نمایش گذاشته شده‌اند.

موزه زنده سفال

این موزه در محل خانه‌ای متعلق به دوره قاجار و در سال ۱۳۸۴ افتتاح شده است و به نمایشگاه آثار سفال زنده پیاد استاد احمد و عباس قابچی و خانم فریده تظهرینیا اختصاص یافته است. علاوه بر این، آثار ارزشمندی از سفالگران معاصر نیز به نمایش گذاشته شده‌اند. موزه سفال در خانه تاریخی علوی در خیابان شمس تبریزی، ایستگاه گرو، کوچه صرافان قرار دارد.

کلیسا موزه آرامنه

موزه آرامنه تبریز تحت نظارت خلیفه‌گری آرامنه آذربایجان اداره می‌شود. این موزه در میدان نماز و در محل کلیسای مریم مقدس مستقر شده است. این موزه شامل سکنه‌ها، نگین‌ها، کتب، دستورات، مجسمه‌ها، پارچه‌ها، زیورآلات، صلیب‌های زیبای قدیمی، تاج‌های پادشاهی، لباس‌های رهبران آرامنه، ناقوس و زنگ‌های قدیمی می‌باشد. بعضی از اشیای این موزه از این نظر که با تاریخ و فرهنگ آرامنه پیوند می‌خورد، برای آرامنه از اهمیت زیادی برخوردار است؛ از جمله این اشیاء صندلی منبت‌کاری شده است که قدمت آن به سال ۱۷۲۸ میلادی می‌رسد.

موزه قرآن و کتابت (مسجد صاحب الامر)

موزه قرآن و کتابت تبریز که یکی از موزه‌های شهر تبریز است در محل مسجد صاحب الامر و در مرکز شهر تبریز ایجاد شده است. در موزه قرآن و کتابت تبریز نسخ نفیسی از قرآن مربوط به دوره‌های گوناگون تاریخ نگهداری می‌شوند که گفته می‌شود یکی از آنها دست خط امام رضا (ع) است که بر روی تکه‌ای از پوست نوشته شده است. همچنین انواع پلاک‌های فلزی، قلمدان‌ها، ظروف سفالی، نسخ خطی و ... در این موزه نگهداری می‌شوند. از آثار دیگر موجود در موزه قرآن و کتابت تبریز، می‌توان به آثار ملا عبدالباقی تبریزی استاد خط ثلث، میرزا محمد شفیع تبریزی، میرزا طاهر خوشنویس از اساتید خط نسخ و آثاری از محمد حسین تبریزی، علیرضا عباسی، علا الدین بیگ تبریزی، درویش عبدالمجید و میرعماد حسنی اشاره کرد. از برجسته‌ترین آثار دیگر می‌توان به لباس قسم منقوش به کل آیات قرآن، کوچکترین قرآن خطی مطلا، جام شفا بخش و کتیبه سنگی میخی اشاره کرد.

موزه شهرداری تبریز

موزه شهرداری تبریز، به عنوان نخستین و تنها موزه تاریخ شهرداری‌های ایران در طبقه زیرزمین ساختمان کاخ شهرداری تبریز واقع شده است. در این موزه اشیاء، آثار و اسناد قدیمی مربوط به بلدیة تبریز، هدایای مقام‌ها و

موزه بازار و مشاغل

موزه بازار و مشاغل تبریز یکی از منحصر به فردترین موزه های کشور می باشد که توسط شهرداری منطقه هشت در مجاورت بازار تاریخی تبریز احداث شده است و اولین موزه تخصصی بازار در کشور است. این موزه به همت برادران سرابی تشکیل شده و شامل تمام اشیاء بکار رفته در مشاغل سنتی تبریز است که در سه طبقه مجزا، بخشی از زیبایی های فرهنگی، ظرائف هنری و آداب و رسوم تبریز قدیم را در خود گنجانده است. یک طبقه از این مجموعه با حجره های صنوف مختلف به موزه بازار و دو طبقه آن به نمایشگاه تصاویر تاریخی تبریز و نمایشگاه فرش تبریز اختصاص یافته است. سینمای تخصصی موزه از دیگر بخش های این موزه جذاب است که امکان آشنایی بازدیدکنندگان با تصاویر و مستندهای خاطره انگیز از بازار را فراهم کرده است. معماری این موزه متأثر از بافت تاریخی محدوده بازار و یخچال صادقیه می باشد که طرح های خاص سنتی توسط معماران بنام تبریز در این مجموعه اجرا شده است.

موزه تاریخ طبیعی

موزه تاریخ طبیعی یکی از موزه های شهر تبریز است که در سال ۱۳۷۲ در محل سازمان محیط زیست استان آذربایجان شرقی تأسیس شد. در این موزه پیکره های تاکسیدرمی جانوران و حیوانات گوناگون مربوط به مناطق مختلف کشور به ویژه منطقه آذربایجان جمع آوری و به صورت علمی، ضد عفونی و آرایش شده و در ویترین های مخصوص به نمایش گذاشته شده اند. همچنین این موزه پیکره های کامل انواع پرندگان، چرندگان، خزندگان، حشرات و سایر جانوران اهلی و وحشی که برخی از آنها از انواع نادر حیات وحش می باشند را در معرض تماشای علاقمندان قرار می دهد. بخشی از موزه نیز به نمایش مجسمه های دایناسور اختصاص یافته است.

موزه فوتبال

موزه فوتبال آذربایجان نخستین موزه تخصصی فوتبال در ایران می باشد که در تاریخ ۸م بهمن ماه ۱۳۹۳ در شهر تبریز بنیان گذاری شد. در این موزه تصاویری قدیمی از فوتبال تبریز و آذربایجان به همراه کاپ ها، مدال ها، پیراهن و لباس ورزشی قهرمانان آذربایجان در بازه زمانی ۱۳۰۰ تا ۱۳۹۳ به نمایش گذاشته شده است.

تبریز شهر خانه‌های تاریخی

خانه حیدرزاده

دوره تاریخی: فاجار

کاربری: مرکز اطلاع رسانی گردشگری استان آذربایجان شرقی و تبریز
نوع معماری: تقلیدی از معماری روس
نژادی

نشانی بنا: میدان ساعت، خیابان مقصودیه،
ست جنوبی ساختمان شهرداری تبریز

خانه لاله‌ای

دوره تاریخی: بهلری

کاربری: دفتر پژوهش‌های تاریخی بهایی
دکاء

نشانی بنا: خیابان ارتش جنوبی، کوچه
صدر

خانه علی مسو

دوره تاریخی: فاجار

کاربری: دفتر انجمن علمی گردشگری
شعبه شمالغرب و بخشی در اختیار سازمان
توسعه گردشگری

نشانی بنا: ارتش جنوبی، کوچه صدر،
پلاک ۵۰

خانه تربیت اوغلی (فرهنگ سرای تبریز)

دوره تاریخی: فاجار

کاربری: بنیاد ایران شناسی آذربایجان
شرقی

نشانی بنا: خیابان ثقه الاسلام، درب
سرخاب، پلاک ۶۲

ویژگی: طراحی ساختمان با توجه به
جهت وزش بادهای در تبریز

خانه پروین اعتصامی

دوره تاریخی: بهلری اول

نشانی بنا: خیابان عباسی، جنب مسجد
میرآقا، کوچه ساوجبلاغی، پلاک ۶

خانه نقه‌الاسلام

دوره تاریخی: بهلری

نشانی بنا: خیابان چایکنار، پشت مخابرات
ویژگی: این ساختمان آجری جزو بناهای
آجری نادری است که در سه طبقه ساخته
شده است.

خانه ساوجبلاغی

دوره تاریخی: بهلری اول

نشانی بنا: خیابان امام خمینی، ضلع شمالی
مسجد کبود

خانه سلماسی

دوره تاریخی: فاجار

کاربری: موزه سنجش

نشانی بنا: خیابان امام خمینی، کوچه
مقصودیه، پشت ساختمان شهرداری، بن
بست سلماسی

ویژگی: چهار فصل بودن ساختمان،
پنجره‌های ارسی، نقاشی روی ازاره‌ها و
استفاده از سفال بین سقف و پشت بام

خانه صحنی

دوره تاریخی: اواخر فاجار و بهلری

کاربری: موزه مردم شناسی محرم

نشانی بنا: آخر خیابان راسته کوچه،
کوچه شهید احمد گورگانی

خانه امیر نظام

دوره تاریخی: فاجار

کاربری: موزه فاجار

نشانی بنا: خیابان ششگلان، جنب
بیمارستان کودکان، پشت مدرسه شیخ
عطار

خانه گوزه کنانی

دوره تاریخی: فاجار

کاربری: موزه مشروطیت

نشانی بنا: خیابان شهید مطهری، روبروی
مسجد جامع

خانه ختایی

دوره تاریخی: فاجار

کاربری: خانه هنرمندان تبریز

نشانی بنا: خیابان ارتش جنوبی، کوچه
صدر، بن بست ختایی‌ها

شهر تبریز به عنوان مرکز ولایت عهدشین
عصر فاجار و یکی از شهرهای پر رونق
کشور، از لحاظ داشتن خانه‌های قدیمی، در
خور توجه است. طبق مطالعات اولیه،
حدود ۳۰۰ خانه قدیمی ارزشمند در شهر
تبریز وجود دارد که از این میان نزدیک به
۸۰ باب از آن‌ها با معرفی مدیریت میراث
فرهنگی، با کاربری فرهنگی تثبیت شده‌اند
تا از گزند تخریب مصون بمانند.

خانه بهنام

دوره تاریخی: اواخر زندیه و اوایل فاجار

کاربری: دانشکده معماری

نشانی بنا: میدان ساعت، مقصودیه

خانه قدگی

دوره تاریخی: اواسط فاجار و اوایل بهلری

کاربری: دانشکده معماری

نشانی بنا: میدان ساعت، مقصودیه
ویژگی: اهمیت طبقه زیرزمین به جهت
جای دادن حوضخانه و حوض سنگی
تاریخی در خود

خانه کنجه‌ای زاده

دوره تاریخی: فاجار

کاربری: دانشکده معماری

نشانی بنا: میدان ساعت، مقصودیه

خانه علوی

دوره تاریخی: فاجار

کاربری: موزه سفال

نشانی بنا: خیابان شمس تبریزی، ایستگاه گرو، کوچه
صرافان، کوچه شهید نوروزی، کاشی ۱۰۰

مراکز تفریحی تبریز

اتل گلی

در تبریز و منطقه شمال غرب کشور محسوب می شود.

پارک جنگلی عون ابن علی

اتل گلی (شاه گلی) یکی از مهم ترین گردشگاه ها و نماد شهر تبریز است که در جنوب شرق آن و در ۷ کیلومتری مرکز شهر واقع شده است. این مکان در زمان آق قویونلوها ایجاد شده و در دوره صفویان گسترش یافته است. عمارت کلاه فرهنگی هشت ضلعی موجود در مرکز دریاچه شاه گلی که به کاخ شاه گلی شهرت دارد، امروزه به صورت یک تالار پذیرایی مورد استفاده قرار می گیرد. همچنین این پارک بزرگ دارای شهر بازی، قایق سواری، محل چادر زدن، پیست اسکیت، پیمت بال و همچنین میدان اسب دوانی و زمین گلف و ... می باشد.

باغلا باغی

باغلا باغی یکی از پارک های تفریحی تبریز، که با موقعیت مناسب خود و دسترسی آسان، می تواند پارکی مناسب برای تفریح و گذراندن اوقات خوش با خانواده در کنار آب و هوایی خوش باشد. باغلا باغی بزرگ ترین شهر بازی

ارتفاعات عون بن علی به پایان می رسد. این مسیر ظرفیت انتقال یک هزار نفر در ساعت را دارد و با حرکت تله کابین از دکل دوم به سوم، مسافران با عبور از صخره ها دید کاملی از شهر دارند، عبور از دکل چهارم و پنجم نیز از کنار مسجد عون بن علی و یادمان شهدای گمنام است، نقطه زیبای این مسیر عبور از دره مقابل رستوران بام تبریز به عمق ۲۰۰ متر به طرف انتهای مسیر است. این تله کابین که تمام تجهیزات آن از شرکت دوپل مایر اتریش خریداری شده است پس از تکمیل، طولانی ترین تله کابین کشور خواهد شد.

پارک آبی تبریز

طراحی زیبا و منحصر به فرد مجموعه پارک آبی تبریز در شهرک یاغچیان با پنج طبقه در دل زمین باعث گردیده است که این پارک آبی به عنوان اولین پارک آبی زیرزمینی شناخته شود. این مجموعه با ساختاری متفاوت و منحصر به فرد اوج هنر و ابتکار را به نمایش گذاشته است و از حیث امکانات و تجهیزات در زمره کامل ترین و مجهزترین پارک های آبی کشور قرار گرفته است.

این پارک محلی مناسب برای دوستداران طبیعت و کوهنوردی می باشد، که با رستوران های مختلف و همچنین مکان های مخصوص منقل و کباب پزی، محیطی گرم را برای خانواده ها فراهم می آورد. همچنین تله کابینی که در این کوه طراحی شده است، منظره ی دیدنی شهر را به شما عرضه می کند.

سورتمه تبریز

بزرگ ترین و نخستین مجموعه سورتمه سواری شمال غرب کشور در تفرجگاه ۲۳۰ هکتاری اتل باغی قرار دارد. طول مسیر سورتمه تبریز ۷۰۰ متر است که به دو صورت کابین های یک و دو نفره طراحی شده است و چشم انداز زیبای شهر تبریز را در طول مسیر حرکتی کابین ها، برای استفاده کنندگان از این مجموعه به ارمغان می آورد.

تله کابین تبریز

فاز اول این تله کابین به طول ۱۴۸۰ متر (شیب دار) از دامنه کوه آغاز و در

مراکز خرید شهر تبریز

- تبریز باتوجه به قرار گرفتن در مسیر جاده ابریشم از
- دیرباز به عنوان قطب تجارت ایران مطرح بوده است.
- علاوه بر بازارهای قدیمی تبریز، در سالهای اخیر مراکز
- تجاری جدیدی نیز تاسیس شده و این شهر را به قطب
- خرید و فروش شمال غرب کشور تبدیل کرده اند.
- بازار بزرگ تبریز: خیابان جمهوری
- پیاده راه تربیت: خیابان امام خمینی
- مجموعه تجاری تفریحی لاله پارک: میدان فهمیده به
- سمت شرق بزرگراه پاسداران
- مرکز خرید رشدیه: شهرک رشدیه، بلوار سروستان
- مرکز تجارت اطلس: خیابان نگین پارک
- مرکز خرید میلاد نور: کوی ولیعصر، فلکه بزرگ
- مرکز خرید برج شهر: حد فاصل بزرگراه استاد شهریار و
- بلوار ۲۹ بهمن
- مرکز خرید برج بلور: آبرسان، فلکه دانشگاه
- مرکز خرید برج سفید: بلوار آزادی، نرسیده به چهار راه
- آبرسان
- مرکز خرید اسکان: چهارراه آبرسان، روبروی هلال
- احمر
- بازارچه صنایع دستی تبریز: خیابان توانیر، جنب مجتمع
- مسکونی گلپارک
- مجتمع تجاری تفریحی رویال: چهارراه نصف راه
- مجتمع تجاری تفریحی ستاره باران: چهارراه نصف راه، بلوار
- ۲۲ بهمن
- مرکز خرید ارک: خیابان شریعتی
- مرکز خرید کریستال: خیابان شریعتی
- مجتمع تجاری والمان: خیابان شریعتی
- مرکز خرید ستاره امید: جاده اتل گلی، جنب ایستگاه مترو
- سهند
- مرکز خرید سام: جاده اتل گلی، جنب هتل شهریار
- مرکز خرید آسمان: بلوار اتل گلی، میدان شهید روحانی،
- خیابان سینا، جنب برج های آسمان تبریز
- مرکز خرید سهندیه: کوی منظریه

روستای صخره‌ای کندوان

از سکنه می‌باشند. معماری صخره ای از نوع آنچه در کندوان دیده می‌شود فقط در یک منطقه‌ی دیگر از روی کره زمین دیده شده و آن در دره ی زیبای «گورمه» در منطقه کاپادوکیای ترکیه است که این منطقه نیز خالی از سکنه شده، لذا کندوان تنها نمونه منحصر بفرد است که فضاهای آن هنوز مورد استفاده بوده و مردم در آن زندگی می‌کنند به عبارتی دیگر کندوان تنها نمونه معماری زنده صخره‌ای و در حال سکونت جهان به حساب می‌آید.

تشخیص اولین خانه‌های بشری کاری ناممکن است ولی همپندر می‌توان گفت که ابتدا معماری صخره‌ای در آن نقاطی به وجود آمده که سنگ‌ها استقامتشان کمتر بوده، به عبارت دیگر بشر ابتدا با سنگ‌های سست به مبارزه برخاست و پس از کسب تجربه به تدریج با سنگ‌های سخت درافتاد. آثار معماری صخره‌ای در اغلب نقاط جهان از جمله ایتالیا، افغانستان، یونان، پرو، آمریکای لاتین و چین به چشم می‌خورد که این نمونه‌ها برخلاف روستای کندوان خالی

روستای تاریخی کندوان با ویژگی‌های ممتاز جغرافیایی و طبیعی یکی از روستاهای شگفت‌انگیز ایران محسوب می‌گردد. معماری زیبای صخره‌ای آن به همراه آب و هوای مطبوع کوهستانی، قرار گرفتن در دره‌ی زیبای کندوان، وجود رودخانه‌های پرآب کندوان، باغات سرسبز منطقه، وجود آب معدنی با خاصیت درمانی، مناطق پیلاقی اطراف روستا، چشم‌انداز زیبای منطقه، به همراه سایر آثار تاریخی و طبیعی، این روستا را در زمره روستاهای هدف گردشگری دنیا قرار داده است.

آنچه بیش از همه در روستای کندوان جلب توجه می‌کند معماری کم نظیر صخره‌ای روستاست. این نوع از معماری حاکی از صحنه‌ی مبارزه و جدال انسان با طبیعت و در خدمت گرفتن صخره‌های طبیعی است. تشخیص اولین محل پیدایش معماری صخره‌ای درست همانند

جنگل‌های ارسباران

دراج و قرقاول و انواع پرندگان شکاری و تعداد بی شماری پرندگان آبی و خشکی زی اشاره کرد. در این میان جنگل‌های بلوط «ممرز» به همراه گونه‌هایی چون «کیکم»، «سماق»، «زرشک»، «انار وحشی»، سیب و گلابی وحشی، تمشک و زغال اخته معرف مناطق جنگلی متراکم با اقلیم مرطوب، حکایت از غنای جنگلی این منطقه می‌کنند. میوه جنگلی قره‌قات نیز در جنگل‌های ارسباران به وفور یافت می‌شود. دره مکیدی، جنگل‌های آینالو و قلعه بابک از مهمترین جاذبه‌های ارسباران با پتانسیل بالای اکوتوریسم هستند. این سه جاذبه در مجاورت جاده کلیر به عاشقلو واقع شده است.

ارسباران ناحیه کوهستانی و جنگلی در شمال استان آذربایجان شرقی است، که از شمال کوه قوشاداغ در جنوب اهر تا رود ارس گسترده است. منطقه حفاظت شده ی ارسباران نهمین ذخیره‌گاه زیست‌کره در ایران است که با وسعت بیش از ۱۲ هزار هکتار در کناره‌های رود ارس در شهرستان کلیر واقع شده است. ارسباران صرف نظر از جاذبه‌های شکارگاهی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، به دلیل وجود گونه‌های گیاهی و جانوری کمیاب، چشم‌اندازهای بکر و وسیع و شکنندگی و آسیب‌پذیری بالای خود در سال ۱۳۵۰ شمسی ابتدا به عنوان منطقه ممنوعه و سپس منطقه حفاظت‌شده معرفی و تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست قرار گرفته است. این جنگل‌ها در سال ۱۳۵۴ نیز از طرف یونسکو عنوان «ذخیره‌گاه زیست‌کره» را دریافت کرد و به عنوان فسیل زنده معروف شد.

در پارک ملی ارسباران ۲۱۵ گونه پرنده، ۲۹ گونه خزنده، ۵ گونه دوزیست، ۴۸ گونه پستاندار (نظیر کل و بز، گراز، خرس قهوه‌ای، گرگ، «وشق» (سیاه‌گوش) و «پلنگ» و ۱۷ گونه ماهی شناخته شده است. از گونه‌های پرندگان بومی ارسباران می‌توان به «قره خروس قفقازی»، کبک،

جاذبه‌های گردشگری آذربایجان شرقی

آب و طبیعت بوده و با چشم اندازی دل‌انگیز از ارتفاع بیش از ۱۵ متری به دره‌ای سرازیر می‌شود. این آبشار به علت وجود ویرانه‌های یک آسیاب آبی به آسیاب خرابه معروف است. در آسیاب خرابه آبشارهای کوچک و بزرگ بسیاری پدید آمده که از بالای آسیاب به سمت پایین سرازیر می‌شوند و تمام دیواره آبشار پوشیده از خزه و گیاهان آبی است و مناظر دل‌انگیزی را پدید آورده است.

آبشار سرکنددیزج

این آبشار نه چندان مرتفع در دهستان میشوی جنوبی در فاصله ۲ کیلومتری روستای سرکنددیزج شستر قرار دارد. آب این آبشار از طریق ارتفاعات میشو تامین می‌شود. این آبشار در فصول پربارش از آب بیشتری برخوردار است. مناظر اطراف آن با چشم‌انداز زیبا و بی‌نظیر از جاذبه‌های طبیعی استان است.

آبشار عیش آباد

ارتفاع این آبشار حدود ۱۵ متر است و در قسمت کوهستانی میشو غربی در جوار روستای عیش آباد بخش مرکزی شهرستان مرند واقع شده است. بخشی از جاده منتهی به آن اتومبیل رو و بقیه راه کوهستانی است. حدود ۳۰۰ متر مربع وسعت دارد و در جوار کوه و دره منظره بدیعی از زیبایی طبیعت را به نمایش گذاشته است.

کوهی به بلندی ۲۳۰۰ تا ۲۶۰۰ متر در میان طبیعت زیبای جنگل‌های ارسباران قرار دارد. این قلعه در زمان ساسانیان ساخته شده و نام خود را از اسم بابک خرم‌دین، رهبر مقابله با مهاجمین عرب تا سال ۸۹۳ میلادی، گرفته است. قلعه بابک محل استقرار و سنگر دفاع بابک خرم‌دین سردار ایرانی در مقابل تهاجم دستگاه خلافت عباسی بوده است. بابک خرم‌دین بزرگ مرد اصیل ایرانی، شیرمردی که ۲۲ سال در برابر تجاوز اعراب به خاک ایران، مردانه مقاومت و ایستادگی کرد به همین دلیل ارگ بزرگ نیز به عنوان قلعه جاویدان یا قلعه جمهوری شناخته شده است.

این قلعه از هر طرف توسط دره‌های عمیقی با ۴۰۰ تا ۶۰۰ متر عمق احاطه شده. از این رو نزدیک شدن وسایل قلعه کوب، منجیق و آتش افکن به این قلعه تقریباً ناممکن بود و تنها از یک سو راهی باریک و صعب‌العبور جهت دسترسی به این قلعه وجود دارد. صعب‌ترین راه و ابهت خاص این قلعه رفیع و موقعیت خیره‌کننده آن هر بیننده را به اعجاب وامی‌دارد.

آبشار آساب خرابه

در ۲۷ کیلومتری هادی شهر، نوار مرزی ایران و جمهوری آذربایجان، پنج کیلومتری روستای منجن آباد در حاشیه رود ارس آبشاری وجود دارد به نام آبشار آسیاب خرابه. آبشار آسیاب خرابه یکی از زیباترین مناطق دیدنی آذربایجان شرقی است که حاصل جدال

کلیسای سنت استپانوس

کلیسای سنت استپانوس از مهم‌ترین کلیساهای ارامنه ایران است که در حدود ۱۵ کیلومتری شمال غرب شهرستان جلفا در استان آذربایجان شرقی قرار گرفته است. کلیسای سنت استپانوس با معماری متفاوت و متمایزش در قلب کوه‌ها و درختان سر به فلک کشیده اطرافش و در امتداد رودخانه ارس و در میان طبیعت سبز منطقه مرزی جلفا و جمهوری آذربایجان قرار گرفته است. این کلیسا در سده نهم میلادی ساخته شده است ولی به علت زلزله دچار آسیب‌های جدی شده بود که در دوران صفویه مورد مرمت و بازسازی قرار گرفت. کلیسای بسیار زیبا و دیدنی با توجه به معماری و ارزش تاریخی و مذهبی‌اش و به دلیل موقعیت منحصرنبرد منطقه، سالانه پذیرای خیل عظیمی از گردشگران داخلی و خارجی است.

قلعه بابک

قلعه جمهور معروف به دژ یا قلعه بابک بنای باشکوه و زیبایی است در حدود سه کیلومتری شهرستان کلبر و بر فراز

دانشگاه‌های تبریز

دانشگاه تبریز به عنوان دانشگاه مادر شمالغرب کشور در امر گسترش آموزش عالی بسیار فعال بوده و دانشگاه‌های محقق اردبیلی، مراغه و بناب از آن منشعب شده‌اند و دانشگاه‌های واقع در مرند، اهر و میانه از دانشگاه‌های اقماری آن به شمار می‌آیند. همچنین این دانشگاه با راه‌اندازی پردیس بین‌المللی ارس و پردیس خودگردان در راستای پاسخ به تقاضای روزافزون داوطلبان تحصیلات عالی در داخل و خارج از کشور گام برداشته است.

دانشگاه مراغه:

دانشگاه مراغه در سال ۱۳۶۶ با عنوان آموزشکده کشاورزی مراغه تأسیس شد و در سال ۱۳۷۷ به دانشکده کشاورزی، در سال ۱۳۸۴ به مجتمع آموزش عالی و در سال ۱۳۸۸ به دانشگاه مراغه ارتقاء یافت. این دانشگاه از ۴ دانشکده علوم انسانی، علوم پایه، فنی مهندسی و کشاورزی تشکیل شده است.

دانشگاه بناب:

دانشگاه بناب در سال ۱۳۷۴ به عنوان آموزشکده فنی تأسیس شد و شروع به پذیرش دانشجویان در رشته مهندسی برق نمود. در ۱۰ سال اول تأسیس، تعداد دانشجویان دانشگاه به ۸۰۰ نفر و تعداد رشته‌های دوره کارشناسی به ۸ رشته رسید. در سال ۱۳۸۸ آموزشکده بناب با ۱۲ رشته کارشناسی به مجمع آموزش عالی تبدیل شد و در سال ۱۳۹۰ با عنوان دانشگاه بناب به فعالیت خود ادامه داد. در سال ۱۳۹۴، دانشگاه بناب بیستمین سالگرد تأسیس خود را با بیش از ۳۰۰۰ دانشجو و حدود ۱۰۰ عضو هیئت علمی جشن گرفت.

دانشگاه شهید مدنی آذربایجان:

دانشگاه شهید مدنی آذربایجان یکی از دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است که در سال ۱۳۶۴ تأسیس شد. این دانشگاه در رشته‌های گوناگون فنی، علوم پایه و علوم انسانی در مقاطع مختلف از کاردانی تا دکترا، دانشجو می‌پذیرد و در حال حاضر حدود ۷۵۰۰ دانشجو در حال تحصیل در دانشگاه هستند.

این دانشگاه در منطقه‌ای به وسعت حدود یک هزار هکتار در شهرستان آذرشهر بخش ممقان در ۳۵ کیلومتری جاده تبریز-آذرشهر قرار گرفته است. بخش اداری، دانشکده‌ها، اکثر خوابگاه‌ها، آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها و آمفی‌تئاترها در محوطه اصلی دانشگاه قرار دارند. این دانشگاه همچنین دارای یک ایستگاه قطار، ۳ رستوران، یک نانوايي، یک مرکز بهداشتی و یک مرکز خرید است.

دانشگاه تبریز:

دانشگاه تبریز، دومین دانشگاه مادر قدیمی ایران به شمار می‌رود که یکی از دانشگاه‌های دولتی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. این دانشگاه در سال ۱۳۲۶ در شهر تبریز بنیان گذاشته شد و در حال حاضر بزرگ‌ترین مرکز علمی در شمالغرب ایران است.

دانشگاه تبریز دارای ۲۲ دانشکده، ۱۰ پژوهشکده و موسسه و مرکز تحقیقاتی است. چندین قطب علمی، مرکز رشد واحدهای فناوری، اداره ارتباط با صنعت، پردیس‌های بین‌المللی و دانشکده‌های اقماری از دیگر مراکز پژوهشی دانشگاه است. معاونت‌های دانشگاه تبریز نیز عبارتند از معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی، پشتیبانی و توسعه منابع، پژوهش و فناوری، دانشجویی، فرهنگی و اجتماعی. در حال حاضر شمار اعضای هیات علمی دانشگاه تبریز حدود ۸۰۰ و کارکنان اداری آن بالغ بر ۱۰۰۰ نفر است. این دانشگاه در ۸۱ رشته کارشناسی، ۴۸ رشته کارشناسی ارشد و ۲۳ رشته دکتری دانشجو می‌پذیرد. اکنون ۲۴۰۰۰ دانشجوی ایرانی و غیرایرانی در دانشگاه تبریز در حال تحصیل‌اند.

دانشگاه تبریز با ۳۰۰ هزار جلدکتاب فیزیکی، ۸۰۰ هزار کتاب دیجیتال، کتاب‌های خطی نفیس، سایت‌های متعدد کامپیوتری و اینترنتی مجهز، آزمایشگاه‌های بسیار مجهز در حوزه‌های مختلف، بیش از ۳۰ نشریه علمی-پژوهشی و اشتراک مجلات معتبر الکترونیکی و چاپی دنیا و با برخورداری از امکانات منحصر بفرد علمی در خدمت پژوهشگران است.

دانشگاه‌های تبریز

دانشگاه آزاد اسلامی تبریز:

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز یکی از دانشگاه‌های شهر تبریز است که در سال ۱۳۶۱ تأسیس شد. این دانشگاه، در رتبه‌بندی‌های انجام گرفته توسط پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ رتبه نخست را در بین تمام واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی کسب کرده است. دانشگاه آزاد اسلامی تبریز دارای ۲۴ واحد، ۱۲ مرکز و ۱۴ آموزشکده می‌باشد.

دانشگاه صنعتی سهند تبریز:

دانشگاه صنعتی سهند تبریز یکی از دانشگاه‌های عمومی ایران است که در سال ۱۳۶۸ تأسیس شد. وسعت این دانشگاه ۴۱۰ هکتار برای پردیس دانشگاه و حدود ۱۱۰۰ هکتار برای شهرک تحقیقاتی بین سه شهر اسکو، شهر جدید سهند و خسر شهر واقع در ۲۶ کیلومتری جنوب غربی شهر تبریز است. هم‌اکنون این دانشگاه با ۸ دانشکده در ۲ رشته در مقطع کاردانی، ۲۱ رشته در مقطع کارشناسی، ۵۵ رشته در مقطع کارشناسی ارشد و ۶۰ رشته در مقطع دکتری فعالیت دارد. دانشکده‌های مهندسی مواد، مهندسی شیمی، مهندسی معدن، مهندسی برق، مهندسی عمران، مهندسی پلیمر، مهندسی مکانیک و علوم پایه. همچنین آموزشکده فنی و حرفه‌ای در گرایش‌های استخراج معدن، فرآوری مواد معدنی در مقطع کاردانی و مرکز آموزش‌های الکترونیکی دانشگاه در هفت رشته مهندسی شیمی، مهندسی مواد، مهندسی پزشکی و IT در مقطع کارشناسی و در سه رشته مهندسی شیمی، مهندسی مواد، مهندسی پزشکی اقدام به پذیرش دانشجو می‌نمایند.

دانشگاه هنر تبریز:

دانشگاه هنر اسلامی تبریز در سال ۱۳۷۸ تأسیس شد. هدف این دانشگاه آموزش دانشجویان در رشته‌های مختلف هنر، انجام تحقیقات در مورد موضوعات هنری اسلامی و ایرانی، ارائه خدمات هنری و علمی و ایجاد ارتباط دانشگاهی با دیگر موسسات هنری و دانشگاهی در سراسر جهان است. ساختمان اصلی دانشگاه هنر اسلامی تبریز دارای مساحتی حدود ۳۶ هزار متر مربع بوده و شامل آمفی تئاتر، ساختمان اداری، سالن ورزشی، سلف سرویس و کتابخانه است. ساختمان دانشگاه بخشی از کارخانه چرم سازی

دانشگاه جامع علمی-کاربردی:

دانشگاه جامع علمی کاربردی یکی از دانشگاه‌های وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است که با هدف ارتقاء سطح مهارت شاغلین بخش‌های مختلف اقتصادی و افزایش مهارت‌های حرفه‌ای فارغ‌التحصیلان مرکز آموزش که فاقد تجربه اجرایی می‌باشند تشکیل و با بکارگیری و سازماندهی امکانات، منابع مادی و انسانی دستگاه‌های اجرایی، نسبت به برگزاری دوره‌های علمی کاربردی در مقاطع کاردانی و کارشناسی اقدام می‌کند. این دانشگاه دارای ۳۵ مرکز در استان آذربایجان شرقی می‌باشد.

دانشگاه فنی و حرفه‌ای:

دانشگاه فنی و حرفه‌ای یکی از دانشگاه‌های دولتی تبریز است که با سابقه بیش از چهل سال فعالیت آموزشی، از اولین مراکز آموزش عالی کشور به شمار می‌آید. این دانشگاه در سال ۱۳۵۶ تأسیس شد و در حال حاضر مرکز آن در انتهای منظریه تبریز واقع شده است. این دانشگاه همچنین دارای ۸ دانشکده در شهرهای مختلف استان آذربایجان شرقی است که عبارتند از: دانشکده فنی اهر شهید پیمان، دانشکده فنی دختران تبریز (الزهر)، دانشکده فنی دختران مراغه، دانشکده فنی شماره ۱ تبریز، دانشکده فنی شماره ۲ تبریز، دانشکده فنی کشاورزی مراغه، دانشکده فنی پسران سراب و دانشکده فنی پسران میانه.

سایر دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزشی عالی و غیرانتفاعی:

شهر تبریز همچنین دارای چندین دانشگاه و موسسه آموزش عالی و غیرانتفاعی است که از جمله آن‌ها می‌توان به موسسه آموزش عالی رشیدی، موسسه آموزش عالی سراج، موسسه آموزش عالی ریح رشیدی، موسسه آموزش عالی علم و فن آوری شمس، موسسه آموزش عالی نبی اکرم، موسسه آموزش عالی الفدییر، موسسه آموزش عالی دانشوران و ... اشاره کرد.

خسروی است که پس از مرمت و بازسازی مورد استفاده دانشگاه قرار گرفته است. مجموعه دیگر این دانشگاه در خانه‌های تاریخی بهنام، قدکی و گنج‌های زاده واقع در خیابان مقصودیه است.

دانشگاه علوم پزشکی تبریز:

دانشگاه علوم پزشکی تبریز، با نام کامل دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز، یکی از دانشگاه‌های شهر تبریز است. این دانشگاه در سال ۱۳۲۵ تأسیس شده و از لحاظ قدمت دومین دانشگاه علوم پزشکی کشور است. این دانشگاه با ۵۰۰۰ دانشجو یکی از بزرگترین دانشگاه‌های پزشکی کشور محسوب می‌شود که نه تنها در فعالیت‌های علمی بلکه در تحقیق، بهداشت و درمان نیز پیش گام بوده است. این دانشگاه از دانشکده‌های مختلفی از جمله پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی، پیراپزشکی، بهداشت، تغذیه، مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، پرستاری و عایایی، طب سنتی، توانبخشی و علوم نوین پزشکی تشکیل شده است.

دانشگاه پیام نور:

دانشگاه پیام نور یکی از دانشگاه‌های ایران است که در مهرماه سال ۱۳۶۷ تأسیس شد. براساس اعلام و رتبه‌بندی جدید پایگاه استنادی علوم جهان اسلام که اواخر سال ۱۳۹۳ اعلام شد دانشگاه پیام نور جزو ۱۰ دانشگاه برتر جامع کشور قرار گرفته است. یکی از بزرگ‌ترین و وسیع‌ترین دانشگاه‌ها در کشور مراکز و واحدهای تحت پوشش دانشگاه پیام نور هستند که تعداد قابل توجهی از داوطلبان ورود به آموزش عالی را پوشش می‌دهند. این دانشگاه براساس روش آموزش از راه دور و نیمه‌حضوری تأسیس شده و دارای شیوه آموزشی خاصی هستند. تعداد واحدهای دانشگاه پیام نور در استان آذربایجان شرقی ۳۲ واحد است. این دانشگاه دامنه وسیعی از رشته‌های مختلف را به طور متفاوت ارائه می‌دهد. شیوه آموزشی این دانشگاه، آموزش باز و از راه دور است. مقامات این دانشگاه از سال ۱۳۸۶، علاوه بر زبان فارسی، زبان عربی را نیز به عنوان زبان دوم و رسمی در نظام آموزشی این دانشگاه وارد کرده‌اند.

چشم انداز گردشگری شهر تبریز

شهرهای
اسلامی
شایسته نام
تبریز است.
در کنار موارد
بیان شده
امروز دیگر بر
همگان روشن
شده است که
تبریز شهر
اولین ها در
گذشته و حال

در بسیاری از عرصه‌ها از جمله در جلوگیری و پیشگیری از معضلات و آسیب‌های اجتماعی و شهری در خط مقدم سایر شهرهای ایران است، به طوری که امروزه مردم سایر استان‌های کشورمان و به ویژه سایر کشورهای دوست منطقه شهر تبریز را به نام «شهر بدون گدا» و به عنوان اولین شهر موفق در مبارزه با تکدی‌گری و معتادان متجاهر می‌شناسند. در هر صورت وجود مناطق نمونه گردشگری، زیرساخت‌های مناسب، تعداد موزه‌ها، طبیعت، تعداد رویدادهای برگزار شده، تعداد اماکن تاریخی، رشد پایدار در زمینه تعداد گردشگران ورودی به شهر در یک بازه زمانی مشخص، درآمد گردشگری شهر، مراکز هنری و فرهنگی، آخرین نمایشگاه‌های گردشگری و جشنواره‌های مختلف از جمله محصولات کشاورزی، صنایع دستی و تولیدات عشایری، رویدادهای گردشگری شهر، تعداد هتل‌ها و مراکز تفریحی، در دسترس بودن زیرساخت‌های پایه، سهل بودن سیستم حمل و نقل و دسترسی روادید (فرایند صدور روادید)، قابل دسترس بودن اطلاعاتی در مورد شهر در سطح منطقه و بین‌المللی از جمله فاکتورهای مدنظر برای انتخاب شهر نمونه گردشگری اسلامی اعلام شده است. بدون شک در این زمینه ضمن توجه به این شاخص‌ها و معیارها می‌توان به انتخاب تبریز به عنوان شهر نمونه گردشگری کشورهای اسلامی در سال ۲۰۱۸ امیدوارتر شد.

در گرما گرم تلاش کشورهای جهان برای توسعه و کسب سود بیشتر از امکانات مختلف گسترده در سطح جهان، صنعت گردشگری توانسته است جایگاه ویژه‌ای برای خود تعریف کند. گردشگری، صنعتی با سودآوری بسیار و در عین حال بی ضرر برای محیط زیست، با استقبال کشورها و ملت‌های جهان روبرو شده و هر کدام با عرضه امکانات و جاذبه‌های گردشگری خود سعی در جذب توریست دارند.

تبریز، کهن شهر ایران بزرگ، بر تارک این صنعت چون نگینی خودنمایی را آغاز کرده است و اکنون با برگزیده شدن به عنوان پایتخت گردشگری کشورهای اسلامی در سال ۲۰۱۸ بار دیگر نامش را به جهان گوشزد می‌کند.

تبریز چندی است که پای در مسیر توسعه و پیشرفتی همه جانبه نهاده و مدیریت شهری تبریز، به عنوان سکان دار تحرک و یویابی همت خود را برای جهانی کردن تبریز جزم نموده است. امید که این گزینش آغازی باشد برای رسیدن به اهدافی که تبریز و تبریزیان به پشتوانه فرهنگ، علم و اعتقادات خود سزاوار آنند.

انتخاب تبریز به عنوان ۱۰ شهر برتر گردشگری خلال دنیا از دیگر ظرفیت‌های گردشگری شهر اولین‌ها است که اخیراً از سوی سایت ISLAMICTRAVER.COM اعلام شده است و بر همین اساس به عقیده کارشناسان این حوزه کسب این عنوان نشان می‌دهد که شهر تبریز شاخصه‌های یک شهر گردشگری برای مسلمانان را دارد و پایتخت گردشگری

Introduction

Tabriz is one of the most important cities in Iran and the capital of East Azerbaijan province. With a total area of 23745 square kilometers, this city is the third largest city after Tehran and Mashhad. It is the largest city in the north west of Iran and known as an administrative, communication, commercial, political, industrial, cultural and military hub of the region.

This city has a population over 1,773,033. In 1500 AD, when it was the capital of Safavid Empire, Tabriz was known as the fourth largest city in the world. This city also was big and important in Qajar epoch. People of Tabriz speak in Turkish.

Tabriz is located in the west of East Azerbaijan province and in the east and south east of Tabriz plain. This city is bounded by Eynali and Pokechin Mountain from the north, Bababaghy and Gavazni Mountains from the northeast, Payan neck from the east and Sahand Mountains from the south. Tabriz is very cold in winter and warm in summer.

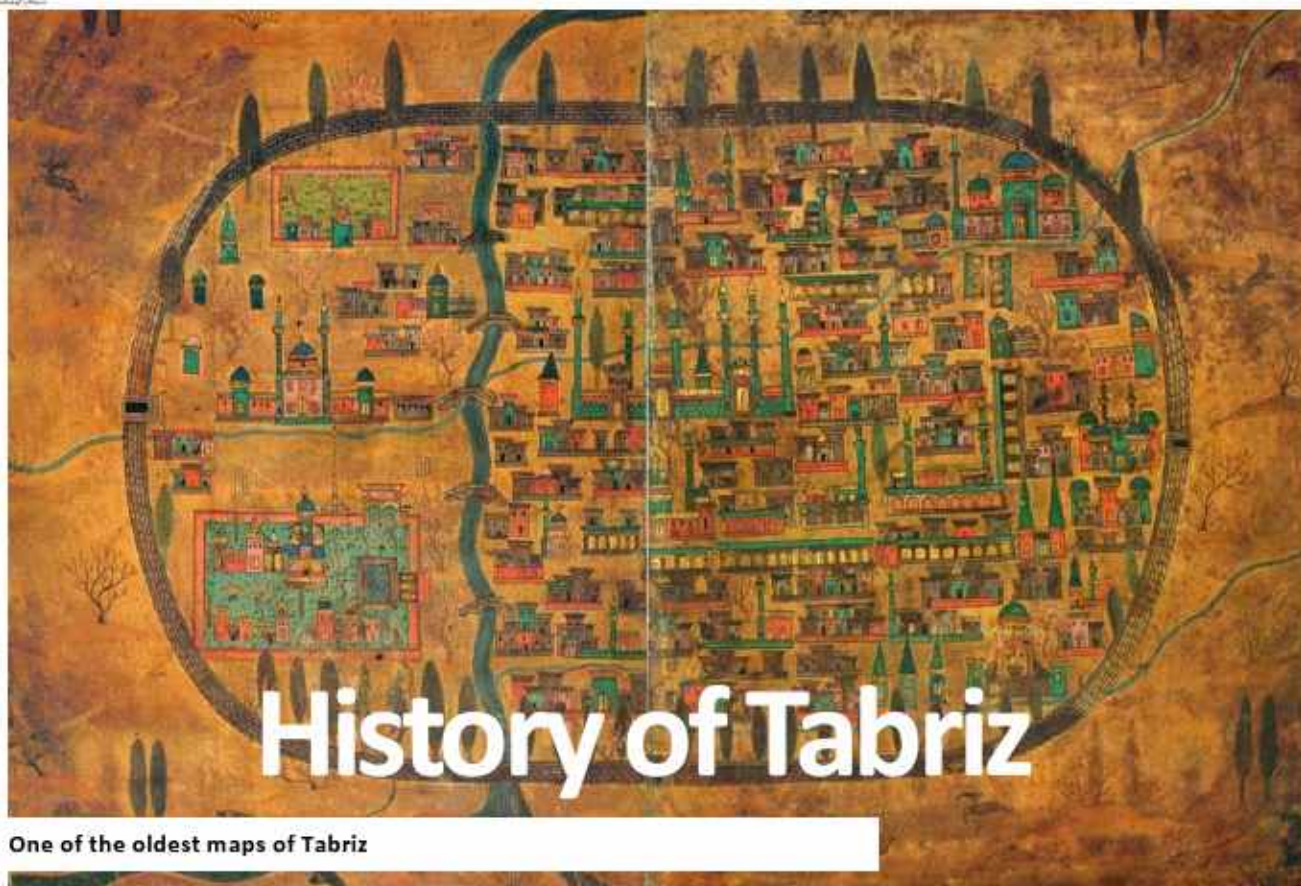
This city has different names in historical documents such as "tavrez", "tavrezh" and "tori". Tabriz has been destroyed and rebuilt many times throughout the history. The current historical buildings of the city

dates back to the Parthian and Sassanid period. Tabriz was the capital city of Iran in Kharazmshahian, Ilxanan, Qara Qoyunlu, Aq Qoyunlu, Safavid and Qajar dynasties.

Tabriz has experienced several natural and human-caused disasters including attacks by foreigners and deadly earthquakes. The city due to its proper position in the past was one of the commercial centers in the region and today is also an important industrial region in the country.

Tabriz in the past two centuries has been the origin of many social, cultural and industrial changes, so that it was the beginner of the Constitutional Revolution (known as Mashrooteh in Persian) and it was playing the main role in other revolutions like Islamic revolution of Iran in 1357 AH and modernization of the country.

Tabriz is Known as the "city of firsts", beggars-free city, city of underpasses and overpasses, the safest and healthiest city of Iran, the cradle of investing in Iran, the second industrial city of Iran, the second university city of Iran, the second health tourism destination in Iran, chocolate city, the automobile hub, the diesel engine manufacturing hub of the middle east and one of the most important cities in hosting immigrants.

One of the oldest maps of Tabriz

Tabriz is the most populated city in Azerbaijan district of Iran, one of the historical capitals of Iran and the present capital of East Azerbaijan province. People in Tabriz are well known for their Religiosity, courage and freedom-loving features.

Considering the exact date of urban settlement in Tabriz, is difficult. According to some researchers, the current city of Tabriz was built on the ruins of Tavrez city which was the capital of Armenia during the rule of Parthians of Armenia. It is written in the "history of Iran" book, Cambridge University Press: Tabriz was built in the early Sassanid period (third or fourth centuries A.D.) or most likely in the seventh century.

Although the pre-Islamic history of Tabriz city is uncertain but fortunately

the post-Islamic history is clear. The city has been destroyed and rebuilt many times throughout the history. The city was very popular at the beginning of the Islamic period.

Tabriz was the capital city of Iran in Kharazmshahian, Ilkhanan, Qara Qoyunlu and Aq Qoyunlu periods, the first capital of Safavid Empire, and the beginner of the Constitutional Revolution against the tyranny of Mohammad Ali Shah.

Proximity of the city to Iran and Ottoman border led the city to be vulnerable to the ottoman threats; so that it was occupied by Ottoman many times and because of that Shah Tahmasp I, the second Safavid Emperor of Iran, decided to transfer the capital to Qazvin. During the Safavid period, Tabriz resumed the commercial and

economic boom of the Mongol patriarch period. After an economic depression, Tabriz was again revived during the Qajar dynasty and was used as residence center of Iranian Crown Prince.

Language

The predominant language spoken in Tabriz is Azerbaijani Turkish. Similar to the other parts of Iran, the official language is Persian and the most inhabitants are professional users of Persian language that is the official language of Iran and the sole language of education.

Religion

The majority of people are followers of Shia Islam. Religious minorities such as Christians and Zoroastrians are also live in Tabriz.

Traditional clothing

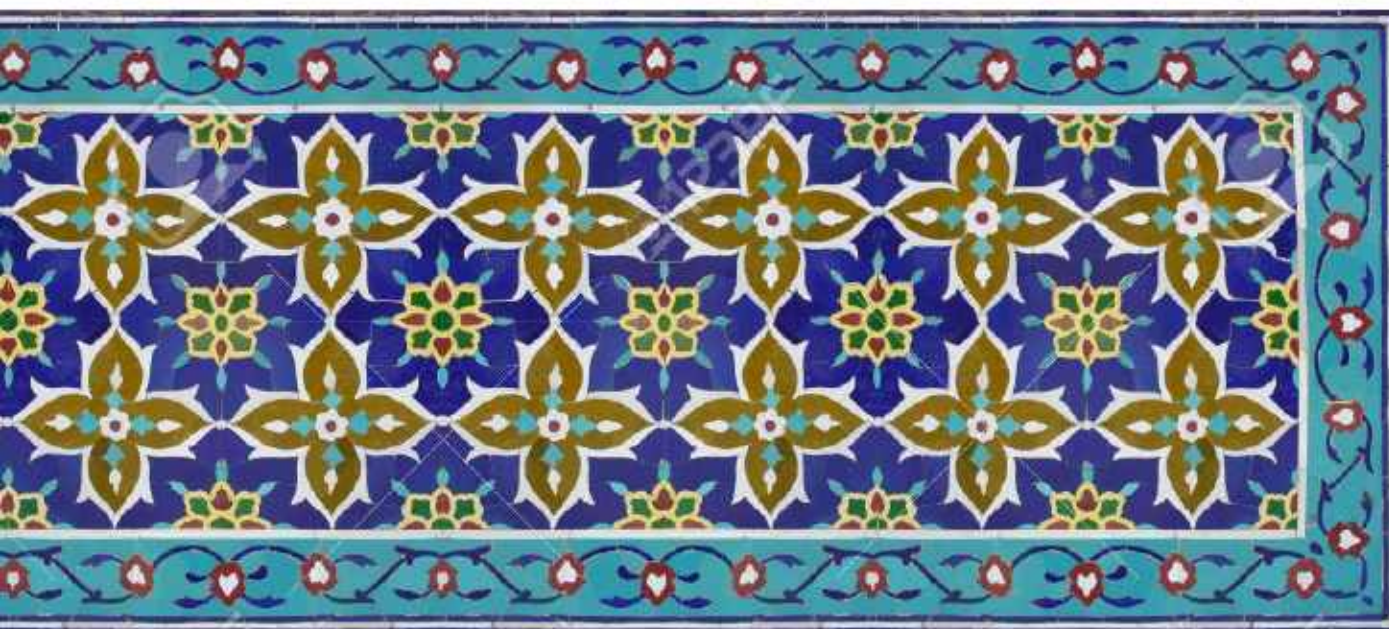

Traditional clothing in East Azerbaijan, more than any cultural issues has been under quick changes. Today, you can see local clothing only among local villagers and nomads. Geographic condition, environment and climate, lifestyle, social condition, economic condition, technological advances, as well as religious and customs of different communities are important factors affecting the clothing in different communities. Local clothing of famous tribes in East Azerbaijan, like Shahsavand and Arasbaran is one of the most cultural attractions.

Traditional costumes of Azerbaijanis are very beautiful and noble. Female dresses

are decorated with intricate embroidery decorated with beautiful "gold" bands. Women's wear is made basically of silk and velvet. The style reflects the marital status and age of the owner. A young girl's wear noticeably differs from a married one. Young women dress the most brightly and elegantly. Menswear is also very noble. It depicts their courage and should not be too tight to constrain swift movements.

Men and women clothing are composed of 3 parts: caps, clothing and footwear. Skullcap, scarf, shawl, headbands, scarves, colorful scarf were the most common rural and tribal woman's clothing. Long shirts, long and short skirts, vest, jacket with velvet and cashmere fabrics are the woman's clothing. Woman's foot wear had different types, like socks, slippers (shoes without heels), Qundara (a single cheek leather shoes in wedding parties). Men also had different types of hat, in Turkish they are called Burk or Papakh and were included felt hat and skullcap. Men's clothing contains white shirts, Panjeh (sort of clothing such as coats), sheep skin and suede. Dolama (special kind of boots) is also cover of a variety of tribal and rural men of East Azerbaijan.

Traditional music of Azerbaijan

In Azerbaijan, music is a component of the culture of people. Ashiqs are artists who have been raised among the people. The history of this music is dear and today it has an unforgettable role in traditional ceremonies and rituals. Appropriate to the circumstances, they play songs with original art and pleasant sound in wedding ceremonies and in traditional cafés.

In the past, back to Parthian period, there were groups that sang the ups and downs of social history in form of song and story for people. They were called "Gossan" and "Minstrels" (singers).

Azerbaijan experienced and capable Ashiqs do the same;

when signing their folk songs, they play deftly and at the same time, execute the most sensational species of "Hava" and they narrates passionate epic poetry and native stories.

Azerbaijan contemporary Ashiqs are the owner of massive trove of art and historical literature of their ancestors.

Contemporary Ashiqs of Azerbaijan promote their Elaborate and beautiful poems with a fine feeling and honesty of the art among the people.

In the most villages of Azerbaijan, parties and wedding ceremonies always are being held with Ashiqs. Even in some areas that

people don't have access to Ashiqs, pass several miles to invite an Ashiq.

Ashiqs plays Saz. Saz is an instrument like Tar, Its old name was Ghopoz (similar to Kamancheh). The Ashiq is accompanied by mostly one or two Balabanchi (Balaban player) and a Ghavalchi (Ghaval player). And sometimes some of the Ashiqs come together and perform their art.

Ashiq is the artist of people and should have some skills. He is poet, composer, singer, musician, actor and also a narrator. He is so creative in these skills and is an artist who performs all these by his pleasant sound and skillful hands.

In the past this artist was also known as Oozan, Varsagh and Yanshagh. But the most skillful and competent artist was called Dada, like Dada Yad-yad (tenth century) and Dada Torab (twelfth century) but the most famous one was Dada Gorgud.

Tourists of Azerbaijan and specially Tabriz city who are interested in music can become acquainted with Azerbaijan music and instruments of this region during their visit in Amir-Nezam house (Qajar museum).

Famous People from Tabriz

Shahriar

Seyyed Mohammad Hossein Behjat Tabrizi, mainly known by his pen name, Shahriar, was a notable Iranian poet of Azerbaijani ethnicity, who wrote in Azerbaijani and Persian. He was born in 1906 A.D. in a village near Tabriz named Khoshkanab. His most important work "Heydar Babaya Salam" is considered to be the masterpiece in Azerbaijani literature which gained great popularity in the Turkic world and was translated to more than 80 languages. Shahriar's verse takes diverse forms, including lyrics, quatrains, couplets, odes, and elegies but his Lyrics are very famous.

He died on 18 September 1988 in one of the Tehran's hospitals and his body was transferred to Tabriz and was buried in Maqbaratoshora and the day of his death is named the "national day of poem" in Iran.

Saib Tabrizi

Mirza Muhammad Ali Saib Tabrizi was the most famous sonneteer of eleventh century and the most famous poet in Safavid period. He was born in Tabriz in 1000 AH. His father was

a reliable businessman, His family was one of a thousand families who had migrated from Tabriz to Isfahan with direct order of Abbas I of Persia. Shah Abbas II, the emperor of Persia, bestowed upon him the title King of Poets. Works of Saeb, except three or four thousand bits of Ode, one short and incomplete Masnavi named Qandahār-nāma and two or three qit'as, all of them are Ghazal. Besides writing in Persian, Saib was known to 17 Azeri ghazals. The style that Saeb completed after a century was called "Indian style". He died in 1080 AH and buried next to Zayanderud River in Isfahan.

Jabbar Baghcheban

Mirza Jabbar Asgarzadeh (often known as Jabbar Baghcheban) established the first Iranian kindergarten for the deaf, and was the inventor of Persian language cued speech and He is also the author and publisher of children's books in Iran. He was born on 25 November 1866 in Yerevan, capital of Armenia and his grandfather was from Tabriz or Uremia. Jabbar Baghcheban was the father of the late Iranian composer Samin Baghcheban.

Sattar Khan

Sattar Khan or Sattar khan-e-Garedaghi was a pivotal figure in the Iranian Constitutional Revolution and is considered a national hero in Iran. He resisted against the anti-Constitutionalist forces in Tabriz. He was born on 20 October 1866 in Arasbaran of Azerbaijan province of Iran in a merchant family. Later Sattar Khan became a great general of the Constitutional Revolution. Taking into account Sattar Khan and Bagir Khan's heroism during the battle, Sattar Khan was honored by the title of "Sardar-e Melli" (National General) and Bagir Khan "Salar-e Melli" (National Leader) by the order of the Assembly. Sattar Khan stayed in Tehran until his death at the age 48, on 9 November 1914. He was buried in Shah Abdul Azim cemetery in Shahr-e Ray near Tehran.

Mehdi Bakeri

Mehdi Bakeri was an Iranian war hero in the Iran–Iraq War. He was born in 1954 in Miandoab, West Azerbaijan Province in a religious Iranian Azerbaijani family. He was graduated in Mechanical Engineering from the University of Tabriz. During the Iranian revolution of 1979 he joined the revolutionaries. After the beginning of the Iraqi imposed war against Iran, he joined to the Sepah. He was one of the best commanders of the Army in the 8-year Iran-Iraq war and the commander of the Ashura Corps, unit 31. Martyr Bakeri served as mayor for nine months and later as the public prosecutor of Urmia, West Azerbaijan. He was martyred during the Badr operation and in the forefront of the battle on Arvand River.

Parvin Etesami

Rakhshandeh Etesami, known as Parvin Etesami was one of Iran's greatest female poets. She was born on 16 March 1907 in Tabriz, Iran. She

learned Persian, English and Arabic literature from her father, a well-known literary figure. Parvin Etesami began writing poetry from very young age; her first published works appeared in the Iranian magazine Baharin the early 1920s, when she was just a teenager. Her poems had mainly social or mystical subjects, often being about the tyranny of the rich and the rights of the poor and the downtrodden and the role of women. The first edition of her Divan (book of poetry) comprised 606 poems including masnavis, qasidas, ghazals, qit'as, musammats. In her short life she achieved much fame among Iranians and she died in 1941 from Typhoid fever in Tehran and was buried in Qom.

Allameh Jafari

Allameh Mohammad Taqi Jafari was an Iranian scholar, philosopher, intellectual, and Islamic theologian. Jafari was a Shia philosopher and thinker in the recent time. He was expert in various fields such as history, logic, metaphysics, philosophy, literature, mysticism, jurisprudence, and philosophy of science. Mohammad-Taqi Jafari was born in

1925 in Tabriz, Iran. He was graduated from elementary studies in Tabriz and continued his education in the Talebieh Seminary. He wrote more than 100 books and treatises and also 27 volumes of Translation and Interpretation of the Nahj al-Balagha and 15 volumes of Interpretation and Criticism of Rumi's Masnavi. He was died on 16 November 1998 in London and was buried in Mashhad, in the vicinity of Imam Reza.

Allameh Tabatabaei

Seyed Mohammad Hossein Tabatabaei was one of the most prominent thinkers of philosophy and contemporary Shia, Islam. He was born in Tabriz in 1903 and received his earlier education in his native Tabriz city, mastering the elements of Arabic and the religious sciences. And at about the age of twenty set out for the great Shiite university of Najaf to continue more advanced studies. He is famous for Tafsir al-Mizan, a twenty-volume work of Quranic exegesis. He wrote forty-four titles; three of which are collections of his articles on various aspects of Islam and the Qur'an. He was died on 14 November 1981 in Qom.

Tabriz Cuisine

People in Tabriz always welcome their guests with a variety of gourmet foods. Tabriz has very delicious foods. Famous dishes in Tabriz include:

Ash is a kind of soup prepared with bouillon, various vegetables, carrots, noodles and spices. Abgoosht or Shorva is a hearty soup made of mutton (sheep meat) and chickpeas.

Souvenirs of Tabriz

Souvenir is a gift of travel and bringing gifts as a souvenir is an Old Iranian traditional custom. In Iranian culture, bringing souvenir by a person who is on a trip is very common. Getting familiar with souvenirs of a region is a motivation of traveling to that place.

East-Azerbaijan province as an immemorial tourist destination, by having a various kinds of handicrafts and souvenirs is

It has been cooked in Iran for many years and, until recently, is the main dish of most families in Tabriz.

Chelow kabab served on a plate of steamed rice is the national dish of Iran. Tabriz is famous for the quality of its chelow kabab. Stuffed Grape Leaves is a traditional delicious Azerbaijani food and a famous appetizer of Tabriz. The filling general-

one of the regions of Iran that doesn't let a tourist come back to his/her country without bringing any souvenirs. Undoubtedly, this province is one of the suitable provinces that are well known for their foods and sweets. Azerbaijan is well known for its various kinds of sweets which are healthy and tonic with delicious and memorable taste.

"Qurabiya" is the most famous pastry of Tabriz that is cooked in a special way with different kinds of nuts. Using fresh and desirable ingredients in this

ly consists of rice, split peas, fried onions and vegetables (dill, fennel and leek). Another kind of dolma is prepared with eggplant, capsicum, tomato or zucchini filled with a mixture of meat, split pea, onion and various spices. Garniyarikh (meaning "the torn abdomen" in Azeri) is a kind of dolma filled with meat, garlic, almonds and spices. Tabriz köfte is a special recipe from Tabriz with the appearance of big meatballs, which are prepared with a mixture of ground meat, rice, leeks and some other ingredients. The word kofta is derived from kufthan in Persian means "to beat" or "to grind". Carrot stew (khoresh-e-havij), Green Beans Cutlets, Yogurt Soup (Ash-e Mast) and tomato Ash are also famous and popular cuisines in this region.

pastry made it the most special pastry of this city.

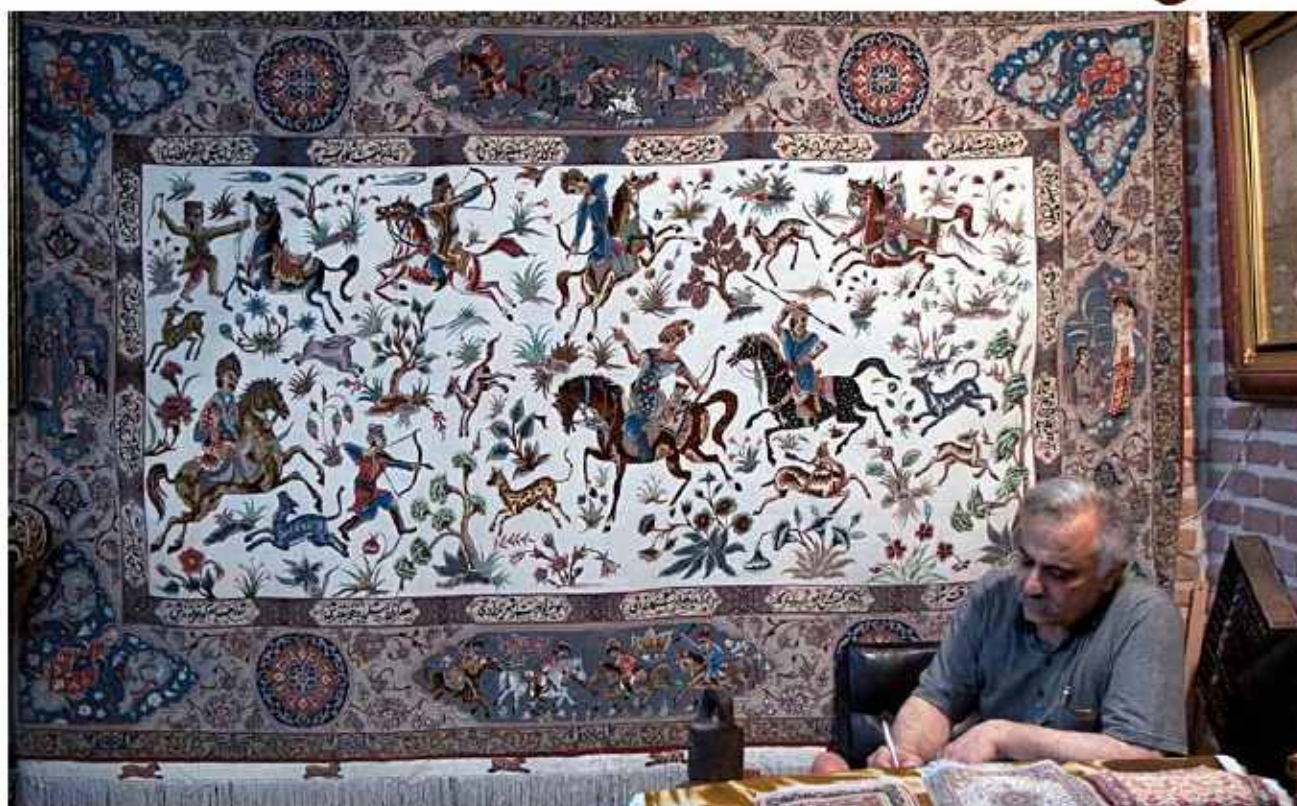
"Riss", "Noqa", and "Rahat-ol-Holqom", are the other kinds of delicious sweets that could be a great souvenir with various kinds of packing. These sweets have nectar inside, so having a cup of tea beside them is recommended.

"Sesame sweet", "Tasbihi sweet", Azerbaijan dairy specially dairies of Liqvan valley, Mohammdi flower's jam of Tabriz, natural honey of the Sahand mountains, Maraqeh's Basliq and Sojouk, Dushab & Walnut Halva of Osku, are the other souvenirs of Azerbaijan.

Tabriz nuts, with global quality is one the best productions of Iran. Dried fruit such as peach, apricot, plum made in east part of Azerbaijan especially Maraqeh, are very famous.

Tabriz handicrafts

Tabriz is one of the great handicraft centers of Iran. Several handicrafts like carpet, Glim, Varni, Shawl, Clay dishes, Ceramic, Leather shoemaking are produced in this province. As most featured ones can be named as carpet weaving, wooden arts (Khatam, moarragh...) traditional hand weaving (woolen and silk jajim), traditional printing, glass art, metal art, etc.

Tabriz Carpet

Tabriz is one of the oldest rug weaving centers and makes a huge diversity of types of carpets from third century AH. Tabriz has been a large and worldwide famous carpet making center in the Iran and the world. It played a significant role in developing the rich traditions of the decorative and applied arts. Tabriz was named World Carpet Weaving

City by the World Crafts Council in October 2015. The carpet making art was passed on from generation to generation and was considered the most valued heirloom.

The range starts at Bazaar quality of 24 raj (Number of knots per length of 7 cm of the widths of the rug) and on up to the incredibly fine 110 raj. Raj are the units of knot density (it shows the fitness of the rug which based on the number of strings used for the foundation of the rug. Strings materials are usually made of cotton or silk which is used for very fine rugs). The traditional topics for the Tabriz carpets are the ornamental patterns, with the following dominant background colors: cream, red or navy blue.

Tabriz has one of the most diverse displays of designs

from medallion, Herati/Mahi, to figural, pictorial, and even 3-d shaped rugs. The most typical for this school are rugs and carpets grouped under the common name "Lachak turanj". In the middle of the center field and in the corners of the carpet ("lachak") (triangle) there are "turanj" (Citron). The turanj in the center of the carpet is a symbol of the Moon, and the pattern formed by lozenges with the toothed leaves on the edges symbolizes the scales of the fish, which rises to the surface of the water at midnight to admire the Moon reflection. The origin of this composition dates back to the 9th-10th centuries. Often the topics for the Tabriz carpets are drawn from the works of the great Oriental poets.

Kilim

Kilim is one of the famous handicrafts of Tabriz which is made from silk, wool and goat hair. Kilim in its traditional form is used to cover the floor, walls or as a blanket for animals but today it is used as a modern rug at urban homes.

Leather

Tabriz is the major center of leather production in the Middle East. Tabriz leather shoes are the best of kind. These handmade shoes are sold in Tabriz shoe market in historical bazaar complex. In addition, leather bags, coats gloves and etc are very famous.

Tabriz handicrafts are always

known as creative and unique products. One of these creative crafts is leather carpets. These products are made by combining rug, leather, patent leather and jajim. Leather carpets are used as decorative mats, beautiful tablecloths, cushions and etc that are compatible with modern houses.

Textile production

Hand weaving textiles specially brocade and silk are popular from past times, in Iran and east Azerbaijan. As matter of fact Safavid period got well-known as Golden Age of Prosperity. At that time silk, golden and velvet clothes produced sample of which are being kept in Astan-e Ghodse Razavi museum and Esfahan museum.

Needlework

This art has been common in Mameghan, located in 50 km destination of west of Tabriz. In recent years, due to low income, artists got out of interest. But it got prosperous with cultural

art organization. Except that silk was replaced by rayon.

Silver work

Silver-work is very popular in Tabriz from years ago. Silver carving is one of the well-known crafts of East Azerbaijan province. Silver products include jewelries, dishes, mirrors, candlesticks, picture frames and other decorative objects. Silver-work is a combination of art, technique and industry. Today, even people who did not know much about silverworks until recently are buying silver objects to decorate their homes. Before this time, silver objects had been thought of as luxuries, because of their high prices. But attitudes have changed, and today more people are decorating their homes with silverwork, which also can be a valuable family asset. Two advantages of silver objects are that they don't break, and they are easy to maintain and clean.

Pottery and Ceramic

Ceramic productions are made in some workshops in Tabriz and Zonuz. In Zonuz ceramic craftsmen use particular kind of soil. Like Zonuz, ceramic industry in Shabestar has a long period experience and productions are distributed to all over the country.

Basket weaving

What is widespread among people in Tabriz is taking basket for shopping. So it caused this art get popular. Flexible branches of sour cherry, willow and etc are used for basket weaving. Very delicate baskets are woven in Maraghe and surrounding villages.

Traditional printing

Batik is a cloth that is traditionally made using a manual wax-resist dyeing technique, which was used in Indonesia, Thailand, Sri Lanka, India and Iran. In

Iran it is familiar in Tabriz and Osku by name of Kolagh that is already popular.

In this manner, Wax-resist dyeing in fabric, as an ancient art form in which linen was soaked in wax and scratched using a sharp tool to transfer all designs and colors on silk cloths. An especial feature is creation of line streaks and color breaks as result of fractures on cloths.

Visit the Firsts of Tabriz

"The city of Firsts".... An ancient title for Tabriz that by hearing the name, the cradle of first ones comes to minds.

Now that you are in Tabriz, you had better allocate a part of your surfing to see Tabriz's firsts.

Start your trip from Sa'at Tower. Sa'at Tower also known as Tabriz Municipality Palace is Iran's first city hall and municipality and contains some other firsts: the first city and municipality museum, Fire Fighting Tower as the first firefighting station in Iran, the first press equipment in publishing industry hall, the first taxi and first fire engine.

Roshdieh school located in Artesh street, the first new style school in Iran contains modern training history. In fact, Tabriz is the country training cradle. Do not lose the opportunity and visit Tabriz University. Rabe Rashidi located in Beilankooch depicts the city of firsts, magnificently.

The Tabriz Firefighting Tower, also known as Yanghyn Tower located in Khagani, is another first in Tabriz.

If you passed Cherag Gazi street (current Amir Kabir), pay attention that you are passing the street with first electric lights.

Azerbaijan Football Museum, the first museum of football in Iran is an attractive place for soccer fans. There are photos of Iran football leaders in this

museum, for example Hossein Sadagiani, Iran's first football coach. Also you can see the first ticket of stadium in this museum. This museum is located in Imam Shah-rak's Rezwan Park.

In Qonqa Street you can see the statue dedicated to the Qonqa, Tabriz first horse powered tramway. In addition, enjoy the flying over northwest of country by Tabriz - Jolfa air taxi. Air taxi is another first option of city of firsts. Enjoy visiting the firsts of Tabriz.

Historical attractions

Tabriz Bazaar

Tabriz bazaar is one of the world's largest and most important roofed bazaars. This bazaar with an area about one square kilometers is the world's largest roofed bazaar. It has registered as the first bazaar in the world, in UNESCO World Heritage Site in JUL 2010. And it consists of sub bazaars, arcades, halls and several rest houses. Raste Bazaar is one of the largest sub bazaars. There are several arcades and halls for which people supply of items people needed and which is why here is known as the national bazaar. The bazaar is used for some important religious ceremonies. The most famous one is "Day of Ashura" during which merchants cease trading for about 10 days and religious ceremonies are held inside the bazaar. Like other bazaars in Middle East, there are several mosques constructed behind the bazaar, the most notable of them being Jame' Mosque.

Arg-e-Alishah

Arg Alishah, the magnificent remnant alters of the Alishah mosque belongs to Ilkhanid period, nowadays is considered as a symbol of Tabriz. It depicts Azerbaijani architecture style and its greatness is its main characteristic. This monument has been registered on the list of Iran's national heritage in January 1931 and it's located in Imam Street, next to Taleghani Street.

Rabe Rashidi

About 700 years ago a university was built in Tabriz called (Rashid-eddin Fazl-ollah Hamadani). This university had 4 faculties at 4 sides of it and is known as rabe-rashidi. According to some old historians, this complex was very extensive and had various buildings in it such as school, hospital, library and a dome for Khaje Rashid-eddin's tomb. This building like most of the old cities, had a rampart around it.

Masjed-e- Kabood

Masjed Kabood or Masjed Jahanshah (Jahanshah mosque) is one of the historical mosques of Tabriz. As written in the inscription on portal part of entrance it was built upon the order of Jahanshah, a ruler of Qara-Qoyunlu dynasty and was completed in 1465 A.D. This mosque is known as Firoozeye Eslam (Firooze means turquoise) due to its unique mosaic style in blue color that has a high effect on its beauty. This beautiful mosque has been registered on the list of Iran's national heritage in 1310 AH. Masjed Kabood is located in Imam Khomeini Avenue, next to the Khagani Park in Tabriz.

Municipality palace

Tabriz municipality palace is a beautiful and firm building with an incredibly impressive architecture which has been constructed at the time of Haj-Arfa-Ol-Molk Khalili, the head of municipality. The building is located in Shahr-dari (municipality) square and it's also known as Saat (clock) square because of the huge clock at the top of the

tower. The building looks like a flying eagle from above. From the beginning of construction this palace has been used as the main office of the municipal government of Tabriz. And after division of Tabriz city into ten regions, the palace is considered as the central municipality office of Tabriz. In 2007, to celebrate the centenary of the establishment

of the first city council and municipal in Iran, parts of the building reorganized as the first municipality museum of Iran. Today the municipal museum is open every day for visitors.

Maqbarat-O-Shoara

Maqbarat-O-Shoara or the Mausoleum of Poets is one of the historical mausoleums located in Surkhab district on the corner of Seqat-OL-Eslam and Aref avenues of Tabriz, Iran. On the east side of Sayyed Hamzeh's grave and Ghaem Magham's grave, there is a graveyard containing the 400 graves of important poets, mystics, scientists and well-known people of Tabriz including Asadi Tusi (wise) and Shahryar (poet).

Museums

Azerbaijan museum

Azerbaijan Museum is the major archaeological and historical museum in Tabriz. Apart from National Museum of Iran in Tehran, Azerbaijan Museum has the largest collection belonging to different periods of Iran's history.

The museum has three galleries. The first gallery bears the oldest remains from 5th millennium BC until Sassanian dynasty (212-656 AD). The museum's monuments include goddesses, Rhytons, two skeletons (male and female) and a carved slab of marble known as Bism Allah-Stone.

The second gallery consists of two parts: one for Islamic archeology and another part for coins and seals. Part one involves pottery dated from the 4th to the 14th centuries AH. The coins of this gallery (part two), began with the Achaemenid dynasty and end in the Qajar dynasty. The displayed seals and stamps date from the third millennium BC to Islamic eras.

The third gallery includes some sculptures made by Ahad Hosseini. They are made of plaster and represent the sculptor's own image about the fate of mankind in the 20th century.

Iron Age museum

The eastern longitude of the Blue Mosque Site is 276 m and northern and southern Latitude of the site is 102 m. It covers an area of 3 Hectares. Historical background of Archeological Studies through the digging of the area by the construction companies in

1997, the site has been discovered in 1998. Mr. Nosrat Allah Motamedi recorded the remains of the first Millennium B.C. Dr. Nobari began the excavation in 2000 and 4 reasons of surveying have been done till 2003. A cemetery has been discovered,

dating back to Iron Age II.

Discovered remains are from Debris, remains of contemporary, Qajar, Safavid, Timurid and Ilkhanid era. Discovered artifacts and objects with skeletons include pale, gray, red potteries, Limestone, Turquoise beads, bronze jewelries, bronze and iron weapons.

Sanjesh museum

Sanjesh museum is the first and only specialized measurement museum in Iran that exhibit various measuring equipment's ranging from delicate balances to large bascules, metering tools and other evaluating scales. The two-floor Salmasi edifice is one of the houses of Tabriz with sash windows, wall fireplaces and beautiful stucco-works. The edifice is now utilized as Sanjesh museum. This house belongs to the early Qajar and was built by Salmasi family who was an old family in Tabriz. The museum has a variety of weighing tools such as goldsmith scales, large scales for field vegetables, the balance weights, oil modules, astronomical instruments like astrolabes, meteorology-related assessment tools, compasses and watches from the past centuries, and also, a 5 million year old tree belonging to the Pliocene, is held in the museum.

Constitutional Museum

The historical building of constitutional House with beautiful Qajar architecture is one of the old houses which served as the rendezvous for the leaders of the Constitutional Movement. It turned to a museum in 1995. The first floor is an exhibition of sculptures of famous Iranian constitution revolutionaries and some of their personal belongings including their weapons, underground published newspaper of the revolution, night letters and numerous photos from the revolution. One of the rooms in the building belongs to the woman's role in the revolution.

Qajar Museum

The Qajar Museum is within the palatial Amir Nezam House, Tabriz's most impressive Qajar mansion with a split-level façade. The

house was transformed into a specialized museum of Qajar period in 2006. Due to its historical importance, the museum hosts a large number of admirers of art, culture and history. The reason behind the importance of this museum, situated on Sheshgalan Avenue, is because of Tabriz's sensitive historical and political position. The museum has several halls for displaying different artistic endeavors. The building has one floor and an extensive basement. The basement contains stone hall, weapon hall, figures and commands hall, Architecture hall, lock hall and lantern hall and the first floor contains coin hall, mosaic hall, porcelain hall, glassware hall, textural hall, music hall and metal hall.

Muharram Museum

Muharram museum is an anthropological museum in Tabriz. As it is known, anthropology is the study of people's culture, hence Muharram ceremonies which are arisen from the heart of Shi'ite, involve the important fields of anthropological studies. What are displayed at Muharram museum symbolize all the ceremonies and traditions of Muharram in East Azerbaijan province. At Muharram museum symbols of Muharram such as candles, lamps, cradles, various flags are displayed. The aim of establishing such a museum is displaying material attractions and symbols used on the month of Muharram. The building of the museum is one of the old houses of Tabriz called Sehati's house.

Bohtouni Museum

Professor Bohtouni's art museum is one of the tourist attractions in Tabriz. Mohammad Hassan Bohtouni's sculptures have an interesting initiative for the first time in the world and contain about ten thousand colored statues of Iranian food. The sculptures are all plaster and cement and with herbal

colors which is made and decorated in a way that it has no different with the original food. All of these sculptures are the result of 47 years of his efforts.

Caricature Museum

Cartoon Museum or Caricature Museum of Tabriz is the first and only cartoon and Caricature museum in Iran. The museum has been installed in 1385 at the site of the old building of the National Library of Tabriz behind the historic gardens. It contains two galleries with 60 original artworks of the most prominent world's cartoonists, a special library, classes and administrative division. There are stored twenty thousand original artworks from a hundred countries in the museum archive.

Shahriar Museum

Shahriar Museum, the former house of this famous poet, is located in Artesh Street of Tabriz. There are more than 500 Shahriar's collections of art and literature and personal belongings in this museum. The greatest works of Shahriar is his valuable poetry in Persian and a part of that in Turkish Azeri language.

Quran and Calligraphy Museum (Saaheb-Ol-Amr Mosque)

Quran and Calligraphy Museum is located in Saheb-ol-amr Mosque in the center of Tabriz, Iran. This Museum exhibits fantastic collection of Quran manuscripts related to different periods of history and beautiful pieces of calligraphy works. The most notable of these collections is a unique page of the Holy Quran which is written by Imam Reza (AS). In addition to these manuscripts, miniature paintings of various artists, pen boards, as well as a variety of metal plaque engraved with prayers and spells, brass Scaly-Chinese porcelain decorated with Quranic verses and many other objects are displayed. Also works of great calligraphers such as Mullah Abdul Tabrizi (sols teacher), Mirza Muhammad Shafi Tabriz, Mirza Tahir manuscripts and works of the master calligrapher Mohammad Hossein Tabrizi, Ali Abbasi, Ala-ud-Din Beg Tabrizi, A. Darvish, Mir Emad Hassani and Zadalmaad Mohammad Hossein Tabrizi's handwritten book can be seen in this museum.

Pottery Museum

Pottery museum was opened in one of the historical houses of Tabriz which belongs to Qajar era in 2005. The museum exhibits some valuable works of two reputed

potters Ahmad and Abbas Ghabchi and Mrs. Farideh Tathirnia. In addition, it is a site to exhibit works of contemporary potters of Tabriz. The museum is located in Alavi historical house at Shams Tabrizi street of Tabriz.

Armenian museum

Tabriz Armenian Museum, run by Armenian Caliphate of Azerbaijan, is located in Tabriz. It is adjacent to Saint Mary Church. The museum boasts of valuable relics such as manuscripts, scrolls, commands, awards, paintings, coins, pearls, weapons, silver ware, copper, earthenware, porcelain, crystals, ornaments and brocade fabrics, sculptures, wood carvings and Inlay works. One of the important objects in the museum, which is related to the history and culture of the Armenians, is a wood carved seat dating back to 1728.

Municipality museum

Municipal Museum as the first and only Municipal Museum in Iran is located in the basement floor of municipality palace in Tabriz. The museum includes historical maps of Tabriz and photos of new establishments and reconstructions in Tabriz. There are also some of first equipment and machines used in the city including: first movie projector, first taxis, and old firefighting tracks. The major hall of the museum presents some of the best hand weave rugs of Tabriz.

Museum of Natural History

Tabriz Museum of Natural History is a museum of wild life in the city of Tabriz at north western Iran, established in 1993 by Department of Environment of Iran. The museum includes many of taxidermy of wild mammals, reptiles, birds, and aquatics which inhabit in Iranian Azerbaijan, Iran, and some other countries. It also has a section for sculptures of dinosaurs.

Football Museum

The first football museum of Iran was opened in Tabriz in 2014. In Azerbaijan football museum, historical soccer-related stuff such the variety of balls, sport documents, old tickets, clothes, photos and other interesting items from the period of 1921 to 2014 are exhibited to the visitors.

Museum of bazaar and occupations

Museum of bazaar and occupations in Tabriz is one of the most exclusive museums of the country, which was established near the Tabriz Historical Bazaar Complex. The

museum is the first specialized Bazaar museum in the country.

The museum is made by the efforts of Sarabi Aghdam brothers and includes all the objects used in the traditional businesses of Tabriz. It is made in the three separate floors including the cultural aesthetics, artistic features and customs of ancient Tabriz. One floor of the complex is dedicated to Bazaar and market and its two floors to the exhibition of Tabriz historical images and Tabriz carpet. The cinema of museum is another fascinating part of the museum that has made it possible for visitors to get acquainted with pictures and documentaries of Bazaar. The architecture of this museum is influenced by the Tabriz historical Bazar and Yakhchale Sadeghie, and has been specially designed by famous architects of Tabriz.

Tabriz as the seat of the crown prince during the Qajar era and one of the most prosperous cities in the country has beautiful old houses. According to preliminary studies, there are 300 old houses in Tabriz but about 80 of them are known as a cultural site to prevent the destruction.

Behnam House

Historical Period: Late Zandieh and early Qajar

Current Usage: Faculty of Architecture

Address: Sa'at square, Maghsudiye

Qadaki House

Historical Period: Middle of Qajar and early Pahlavi

Current Usage: Faculty of Architecture

Address: Sa'at square, Maghsudiye

Feature: The importance of basement floor due to its Howz-Khaneh (a large room with a small pool with a fountain in the middle).

Ganjei Zade House

Historical Period: Qajar

Current Usage: Faculty of Architecture

Address: Sa'at square, Maghsudiye

Alavi House

Historical Period: Qajar

Current Usage: Pottery Museum

Address: No.100, Sarraflar alley, Garo Station, Shams Tabrizi St.

Salmasi House

Historical Period: Qajar and Pahlavi

Current Usage: Sanjesh Museum

Address: Salmasi alley, Maghsudiye, Imam St.

Sehati House

Historical Period: Late Qajar and Pahlavi

Current Usage: Muharram Museum

Address: Shahid Ahmad Gogani

alley, Raste Kuche St.

Feature: Four Seasons House, sash windows, painting on plinths, and the use of pottery between the ceiling and roof.

Amir Nezam House

Historical Period: Qajar

Current Usage: Qajar Museum

Address: Sheshgelan St. Next to the children hospital

Kuzekonani House

Historical Period: Qajar

Current Usage: Constitution House

Address: Shahid Motahari St. in front of the Jame Mosque

Khatayi House

Historical Period: Qajar

Current Usage: Tabriz Art House

Address: Khatayi alley, Sadr Avenue, South Artesh St.

Heydarzadeh House

Historical Period: Qajar

Current Usage: Tourist Information Center

Address: Maghsudiye, Sa'at Square.

Lalei House

Historical Period: Pahlavi

Current Usage: Historical Research Office of Yahya Zaka

Address: Sadr alley, South Artesh St.

Ali Monsieur House

Historical Period: Qajar

Current Usage: Office of Northwest Tourism Scientific Association and Tourism Development Organization

Address: No.50, Sadr alley South Artesh St.

Sharbat Oghli House

Historical Period: Qajar

Current Usage: Iranology Foundation

Address: No.62, Seqatoleslam St.

Feature: Design of the building according to the wind direction in Tabriz

Parvin Etesami House

Historical Period: Pahlavi

Address: No.6, Savojbolaghi alley, Abbasi St, next to Miragha Mosque.

Seqatoleslam House

Historical Period: Pahlavi

Address: Chaykanar St.

Feature: This house is one of the rare brick buildings that built on three floors.

Savojbolaghi House

Historical Period: Pahlavi

Address: Imam St. northern side of the Blue Mosque

Recreation Centers of Tabriz

El-Golu Park

It is a well-known tourist attraction and one of the recreational places of Tabriz that is known as a symbol of this city. The park was created in Aq Qoyunlu period and expanded in the Safavid period. There is a building in the middle of the lake, with traditional architecture of Tabriz and today it is used as a restaurant and coffee shop. This park has an amusement park, boat ride, camping area, skateboard, paintball, and horse riding area. There are also 2 four-dimensional cinemas that are very exciting.

It is a recreational park with a good situation and easy access. It is appropriate for having fun with family and friends. Baghlarbaghi is the largest amusement park in Tabriz and north-western of the country.

On-ebne-Ali forest park

It is suitable for people who are interested in nature and mountain climbing with different restaurants and special places for barbecue. There is also a Gondola lift that gives you a spectacular view of the city.

Sleigh Ride

It is the first and biggest complex of sleight in North West of Iran that is located in El-Baghi. The length of it is 700 meters with single and double cabins. The perspective of city is very interesting for people who use this complex. The first phase of it starts from side hill of Sahand mountain and continues up to the heights of Eynali mountain.

Eynali Cable

Eynali Cable is a gondola lift in Eynali at North of Tabriz. The lift is designed to be a three stage lift. The first station is in the foothills of the Eynali and it goes up to the local peak of Eynali. The first phase of this cable is 1480 meters long. This route has a capacity of transfer of one thousand people per hour. By moving the telecabin from the second to third rig, passengers cross the rocks in full view of the city, passing through the fourth and fifth rig alongside the On-ebne-Ali mosque and the anonymous martyr memorial cemetery. The most beautiful route is the valley in front of the Tabriz banquet restaurant. After completing all the phases of this telecabin, it will be the longest telecabin in the country.

Water Park of Tabriz

Beautiful and a unique design in 5 floors is the first underground water park. This complex with a unique and different structure exhibits the art and innovation and it is one of the most complete water parks of the country.

Tabriz Shopping Centers

Tabriz has long been considered to be the trading hub of Iran, due to its location on the Silk Road. In addition to the old bazars of Tabriz, in recent years, new shopping centers have been established in the city and have turned it into the trading hub of the Northwest of Iran.

- Tabriz Grand Bazaar: Jomhuri Street
- Tarbiat Walkway: Imam Khomeini Street
- Laleh Park recreational commercial complex: Fahmideh Square to the east of Pasdaran highway
- Roshdiyeh Shopping Center: Sarvestan Blvd, Roshdiye town.
- Atlas Trade Center: Negin Park Street
- Milad-e- Noor Shopping Center: Falak-e-Bozorg, Valiasr.
- Borj Shahr Shopping Center: Between the Ostad Shahriar highway and 29 Bahman Blvd.
- Bolour Shopping Center: Daneshgah Square, Abresan
- Borj Sefid Shopping Center: Azadi Blvd., Before Abresan Crossroad
- Eskin Shopping Center: Abresan Crossroad, in front of the Hilal Ahmar
- Tabriz Handicrafts Market: Tavanir Street, next to the Golpark Residential Complex

- Royal recreational commercial complex: Nesferah Crossroad
- Setareh Baran recreational commercial complex: 22 Bahman Blvd, Nesferah Crossroad.
- Ark shopping Center: Shariaty Street
- Crystal Shopping Center: Shariaty Street
- Valman commercial complex: Shariaty Street
- Setareh Omid Shopping Center: Elgoli Road, Next to the Sahand Metro Station
- Sam Shopping Center: Elgoli Road, next to the Hotel Shahriar
- Aseman Shopping Center: Sina Street, Shahid Rouhani Square, Elgoli Blvd. next to the Tabriz Aseman towers
- Sahandiyeh Shopping Center: Manzariyeh Street

Kandovan village

The historical village, Kandovan, with its great Geographical and natural situation is one of the wonderful villages in Iran. Its great rock architecture, its pleasant mountain climate and placing in Kandovan valley and Kandovan River, green gardens, mineral water, beautiful landscape of the area, its other historical and natural objects make this village

one of the most famous tourism attractions in the world.

One of the most attractive things of the village is its rocky architecture. This kind of architecture shows man's struggle with the nature and controlling it with his power.

Finding the birthplace of rock architecture is as difficult as man's residence but it is clear that the first

residence were on the low strength rocks. In other words mankind first started to struggle with feeble stones and after getting experienced he fought with strong ones.

There are different rocky architectures in many countries like Italy, Afghanistan, Greece, Peru, China, and Latin America. But these places are haunted now. There is another rocky architecture in beautiful valley in Cappadocia-Turkey, called (göreme) and this place is haunted too. So Kandovan is the only village in the world with rocky architecture that Indigenous people still live in their rocky houses.

Arasbaran Forests

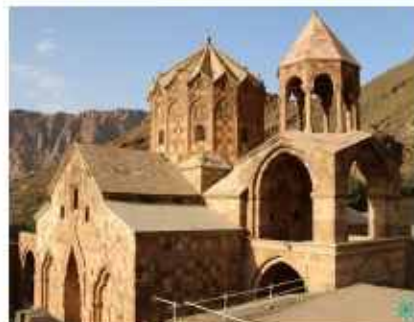
Arasbaran is a large mountainous area stretching from the Qūshā Dāgh massif, south of Ahar, to the Aras River in East Azerbaijan Province of Iran. Arasbaran Protected Area is the 9th Biosphere Reserved in Iran which covers an area of 12 hectares. Due to the importance of the area in having a rich flora (about 1000 taxa) and fauna specially presence of rare species such as *Lyurus mlokosiewiczzi* in 1971 was conserved and UNESCO was listed it as a wildlife refuge since 1976.

Arasbaran is home to 215 species of birds, notably the Caucasian black grouse, grey partridge, black francolin, and common pheasant, 29 species of reptiles, 48 species of mammals, notably wild goat, wild boar, brown bear, wolf, lynx, and leopard, and 17 species of fish. The local flora includes hornbeam, sumac, and Berberis. Mikandi valley, Aynali forests and Babak Castle are the sites that have the highest potential for ecotourism. These three sites are located alongside the road connecting Kaleybar to Asheqlu.

Tourist attractions in East Azerbaijan Province

The St. Stepanos Monastery

Tabriz and Iranian Azerbaijan have a sizeable Armenian Christian community, and as a result you will find several churches in the region. One of the most important churches in this province is the St. Stepanos Monastery or Monastery of St. Stephen. The St. Stepanos Monastery is an Armenian monastery that is located in about 15 km northwest of Jolfa city. It is situated in a deep canyon along the Aras River on the Iranian side of the border between Nakhchivan Autonomous Republic and Iran. It was built in the 9th century and rebuilt in the Safavid era after several earthquakes damaged it. The monastery is in good condition, and often surprisingly busy given its isolated location.

Babak Castle

Babak Castle, also known as the Immortal Castle or Republic Castle, is a large citadel and National Symbol

of Iranians on the top of a mountain in the Arasbaran forests, which is located 6 km southwest of Kalibar City in northwestern Iran. It is believed that the castle belongs to the Parthian dynasty and modified under the Sassanid dynasty. This castle, named after Bābak Khorramdin the warlord, managed to resist the Arab armies. Babak was the leader of the Khurramites in Azerbaijan who fought the Abbassid Islamic caliphate. For this reason the large citadel is also known as the Immortal Castle or Republic Castle. The castle, built at an altitude of 2300-2600 meter, surrounded by gorges as deep as 400 to 600 meters. To reach the castle, one has to trek a tortuous and narrow passageway and then cross a corridor-shaped temple, 200 meters in lengths.

Asiab Kharabeh Waterfall

Asiab Kharabeh Waterfall is a wonderful waterfall that covered with algae and aquatic plants and is created pleasing scenery and is located in 27 kilometers from Hadi Shahr, border strip of Iran and Azerbaijan and at a distance of 5 kilometers from the "Manjan Abad" village. This waterfall with a height of 15 meters is one of the interesting areas of East Azerbaijan and Aras Free Zone. Since

there is the ruin of watermill, the waterfall is called "Asiab kharabeh" (Mill ruins). In Asiab kharabeh, there are several small and large waterfalls that water is flowing downward from the watermill.

Sarknd Dizaj Waterfall

Sarkand Dizaj waterfall is not very high and located at a distance of 2 kilometers from the "Sarknd Dizaj" village in Shabestar. The water of Sarkand Dizaj waterfall flows down from the Mishoo Mountain and it has enough water in rainy season. The waterfall surrounded by beautiful landscape and unique natural attractions of the province.

Eysh Abad Waterfall

Eysh Abad Waterfall is about 15 meters high and is located near the "Eysh Abad" village in Marand. Visitors should go part of the route by car and then continue the way on foot. This tourist attraction covers an area of 300 square meters and exhibits a beautiful landscape.

Universities in Tabriz

University of Tabriz

University of Tabriz, the second oldest university of country started its activities in 1947 with two faculties of Literature and Medicine. This university is the largest scientific center of northwest in Iran.

Currently, the University of Tabriz enjoying 22 faculties, 10 Research Centers, several Centers of Excellence, Technology Units, International Campuses and its branches, and Office of Communications Industry, is one of the greatest educational and research centers in Iran.

In terms of organization, there are 5 vice-chancelleries with a number of other units managed directly by the chancellor. The vice-chancelleries include Vice-Chancellery for Education and Post-Graduate Studies, Research and Technology, Administration and Finance, Student Affairs, and Social and Cultural Affairs.

The University of Tabriz provides its researchers with advanced labs in different fields, having 800 academic staff members, over 1000 administrative staff, 81 bachelor's degrees, 48 master's degrees, 23 PHD degrees. 24000 Iranian and Foreign students are studying at University of Tabriz.

The university also has more than 300,000 hard copy books, 800,000 soft copy books, many valuable hand written books, several computer and internet sites, more than 30 journals and membership of E-Journals.

Moreover, the University of Tabriz has

been very active in the development of higher education and universities of Mohaghegh-e-Ardebili, Maragheh and Bonab are the branches of the University of Tabriz. Due to increasing demands for higher education in the region this University with one International Campus in Aras free zone, is preparing to establish another one abroad, though it has some other colleges in nearby cities and a private and self-finance campus as well.

University of Maragheh: The University of Maragheh was established in 1987 as Maragheh Agricultural Collage, and was promoted to the Faculty of Agriculture in 1998, the Higher Education Institute in 2005, and University of Maragheh in 2009. The university consists of four faculties including Humanities, basic sciences, engineering and agriculture.

University of Bonab

University of Bonab was established in 1995 as a technical college and began accepting students in Electrical Engineering. In the first 10 years number of students increased to 800, and number of undergraduate majors to 8. Expanding its scope, Bonab College gained Higher Education Institute status in 2009 with 12 undergraduate majors and kept expanding until in 2010 became University of Bonab. In 2015, University celebrated its 20th anniversary with over 3000 students and about 100 faculty members.

Azərbaycan Şahid Mədanı University

Azərbaycan University is a state university located near Tabriz, East Azerbaijan Province, Iran, founded in 1985. The university provides both undergraduate and graduate education to approximately 7,500 students at a wide range of fields including engineering, basic sciences, literature and theology.

Main campus is located in the countryside of Tabriz, alongside the Tabriz-Maragheh highway, near Azarshahr and Mamaqan, 35 km Southwest of Tabriz. Administrative part, faculties, most of student dormitories, laboratories, workshops and amphitheatres are located in main campus. The campus also has a train station, 3 restaurants, bakery, a health center, and a shopping center.

Universities in Tabriz

Islamic Azad University of Tabriz

Islamic Azad University of Tabriz is a branch of Islamic Free University and was started in 1982. This university is located in Tabriz, capital of the East Azerbaijan in the north west of Iran. The university rankings conducted by Islamic World Science Citation Database, have gained in the years 2010 and 2011 ranked first among all Islamic Free universities. Islamic Azad University of Tabriz has 24 units, 12 centers and 14 junior colleges.

Sahand University of Technology

Sahand University of Technology is a leading engineering school in Iran. The university established in 1989, located in the north-west of Iran, 26 km southwest of Tabriz in Sahand satellite city, offering both undergraduate and postgraduate studies. The university offers 14 bachelor's degrees, 55 master's degrees, and 60 PhD. degrees in 8 colleges. The departments of materials, chemical, mining, electrical, civil, polymer, and mechanical engineering offer degrees in B.Sc., M.Sc., and PhD levels. The faculty of basic sciences is responsible for basic science courses and cognitive courses and offers degrees in physics and mathematics. In addition, the Varzeghan Technical Institute offers programs in strip mining, ore decoration, and practical computer, and Bonab's Technical Institute also offers programs in scientific practical communication- data communication. The university's e-learning center accepts students in three fields: chemical engineering, materials engineering and bioelectrical engineering.

Tabriz Islamic Art University

Tabriz Islamic Art University was established in 1999. The university is aimed at educating students in different art disciplines, doing research on topics of Islamic and Iranian arts, providing artistic and scientific services, and making academic connections to other art institutions and academics

around the globe. The main campus of the Tabriz Art University has an area of 36,000 square meters and includes the enrollment office, gymnasium, self-service dining, and library. The campus buildings are parts of an old leather factory that renovated for the university campus. The other campus is located in Maghsudiye Street, Behnam, and Ghadaki and Ganjei Zade House site.

Tabriz University of Medical Sciences

Tabriz University of Medical Sciences (TUOMS), affiliated to the Ministry of Health, Treatment and Medical Education, is one of the most prestigious medical universities in Iran. It is a state medical university located in Tabriz, East Azerbaijan Province, Iran. Being founded in 1946 this university is the second oldest medical school in the country. TUOMS has always been actively involved not only in academic activities, but also in research, health and treatment. This university offers a wide range of opportunities and excellent facilities for study and research in medical fields and is a nationally recognized high-profile institution that provides a superior education, research and treatment services to the community. TUOMS is the home campus for state wide programs in such medical fields as Pharmacology, Dentistry, Health, Nutrition, Management and Informatics, Nursery & Midwifery, Para medicine, Rehabilitation and Advanced Sciences.

Payame Noor University

Payame Noor University (PNU) is a public university system and one of the largest universities in Iran, with its headquarters in Tehran, an International Study Center located in the headquarters in Tehran. Established in 1988, is a legal body under the Ministry of Science, Research and Technology. It is one of the top ten comprehensive universities in the country. Payame Noor

University has 32 units in the East Azerbaijan province. The university is based on a distance learning method. In 2007, the authorities of the university announced the Arabic language as the second official language after Persian in the university's educational system.

The University of Applied Science and Technology

The University of Applied Science and Technology (UAST) is a public university system administrated by Ministry of Science, Research and Technology with various branches all over the Provinces of Iran. This university helps to increase skill level of employed personnel in various sectors of economic field and graduates of higher education and professional skills that are lacking in administrative. The university has 35 centers in the East Azerbaijan province.

Tabriz Technical College

Tabriz Technical Collage is a public technology institute in Tabriz, and with more than forty years of educational activities, is one of the first educational institutions of in the country. The university is established in 1977 and currently it is located at the end of the Manzariyeh Street in Tabriz. The university has also 8 faculties in different cities of East Azerbaijan province, includes: Ahar- Shahid Chamran Technical Faculty, Tabriz Alzahra Technical Sciences, Maragheh Technical sciences, Tabriz Technical Faculty No.1., Tabriz Technical Faculty No.2., Maragheh Agricultural and technical Faculty, Sarab Technical faculty, and Miyaneh Technical Faculty.

Other universities and higher education institutes

Tabriz also has several universities and higher education institutes including Roshdiyeh Higher Education Institute, Seraj Higher Education Institute, Rabe Rashidi Higher Education Institute, Shams Higher Education Institute of science and technology, Nabi Akram Higher Education Institute, Alghadir Higher Education Institute, Daneshvaran Higher Education Institute and etc.

Tabriz Tourism Outlook

During the efforts of countries all around the world to develop their countries and make profit from different sources in the world, tourism industry plays an important role in this situation. Tourism is a high profitability industry and has less negative effects on the environment, so it is welcomed by many countries and nations and each of them offers different kinds of tourist attractions. Tabriz as an ancient city of Iran, is one of the most famous tourism destinations in the country and after the selection of Tabriz as "the tourism capital of Islamic countries in 2018" by OIC (organization of Islamic cooperation), once again Tabriz reminds the world of its importance.

Tabriz has been in a long way of development and the urban management of Tabriz started to do the best to develop the city. Hope that this selection with the city's culture, science and beliefs, will be the start point of achieving the goals of Tabriz city.

Tabriz has been announced as one of the Top 10 cities of the world Halal tourism in ISLAMICTRAVER.COM website and recently some experts have declared that Tabriz has the characteristics of an appropriate destination for Muslims.

In addition to all, it has been proved that Tabriz as the city of firsts in the past and present, in many fields such as preventing and treatment of social and urban problems is at the forefront of other cities in the country, so that today Tabriz is known as the "beggars-free city" and the first city which has successfully battled against beggary.

In any case, the main factors have affected the selection of Tabriz as the tourism capital of Islamic countries in 2018 including existence of several tourism areas, infrastructures, museums, nature, events held, historical sites, steady growth in the number of tourist arrivals during a specific time period, tourism revenue, cultural and art centers, exhibitions and festivals of tourism including agricultural products, handicrafts and nomadic products, tourism events, hotels and entertainment centers, availability of basic infrastructures, easy transportation and Visa Assessments, availability of the Information about the city in the local and international levels.

No doubt, according to these criteria and selecting Tabriz as the tourism capital of Islamic countries in 2018, we can be hopeful about the future of Tabriz tourism industry.

Ancient Tabriz

The 15th Graduation Ceremony for Non- Iranian Students

7- 8 July 2017 - University of Tabriz - Iran

TABRIZ 2018
the Capital of Islamic Tourism